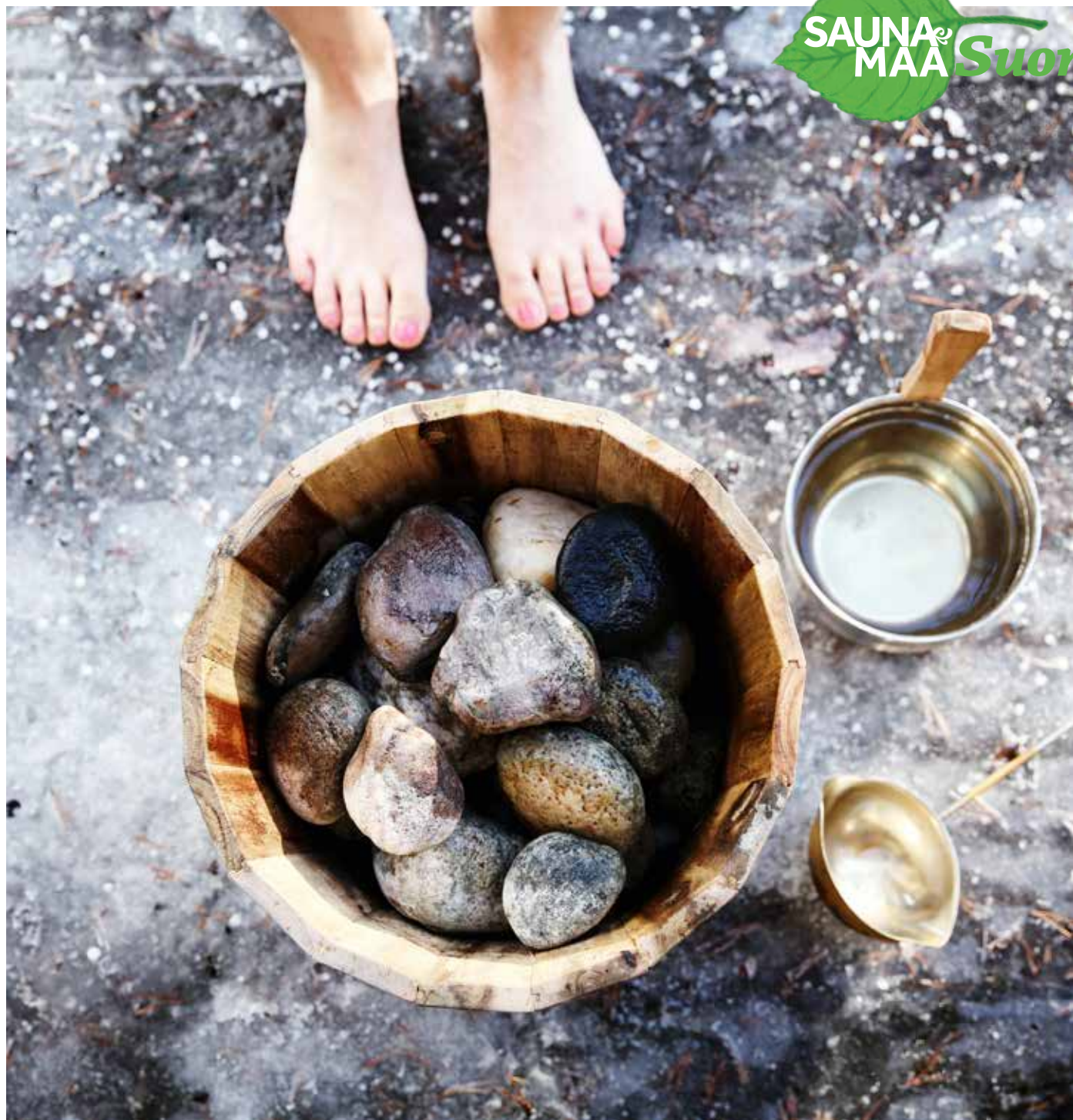

Sauna

Vuodesta 1937

Suomen Saunaseura ry:n jäsenlehti 3/2021

Sauna matkailun
vetovoimatekijänä 34

Lohjan Asuntomessujen
trendit 52

Vältä vahinkoja
saunassa 68

**Vuokraus onnistuu
meillä kätevästi.
Myös etänä!**

**Voit vuokrata itsellesi asunnon ilman ruuhkaisia esittelyjä.
www.asuntohakemus.fi**

**Jos tarvitset sijoitusasuntoosi uuden vuokralaisen,
anna meidän hoitaa asia kuntoon puolestasi.
www.vuokraturva.fi
p. 010 2327 300**

VUOKRATURVA **MYYN TITURVA**

**Vuokraturva on luotettavin, tunnetuin ja maineeltaan paras vuokravälittäjä.
Lähde: Taloustutkimus Oy 2020**

Helsinki – Uusimaa – Turku – Tampere – Lahti – Oulu

34

HELSINGIN UUSI MATKAILUPÄÄLLIKKÖ NINA VESTERINEN HALUAA JOKAISEN MATKAILIJAN KOKEVAN SUOMALAISEN SAUNAN

7 PÄÄTOIMITTAJALTA

12 SAUNOISSA KUULTUA

Saunautisia meiltä ja muualta.

20 SAUNASEURAN KUULUMISIA

Suomen Saunaseuran uutisia ja ajankohtaisia asioita.

25 TOIMINNANJOHTAJALTA

27 JOHTOKUNNAN JÄSENEEN PUHEENVUORO

Helena Tammen kokemuksia johtokuntatyöstä.

28 JÄMSÄN SAUNAKYLÄN KUULUMISIA

Takana pitkä ja kuuma kesä: Jämsän Saunakylän toiminta kasvaa ja kehittyy.

30 KIRJA-ARVIO

Arvioitavana The Secret of Finnish Sauna Design -teos.

32 KANSAINVÄLISEN SAUNALIITON ISA:N KUULUMISIA

Aufgussin MM-kisat järjestettiin Puolassa.

33 SUOMEN SAUNASEURAN YHTEYSTIEDOT

34 "JOKAISEN MATKAILIJAN PITÄISI KOEKA SUOMALAINEN SAUNA"

Haastattelussa Helsingin uusi matkailupääällikkö Nina Vesterinen.

38 MITEN SAUNA KANNATTA ESITELLÄ ULKOMAALAISILLE VIERAILLE?

Matkailuammattilainen Ulla-Maija Rouhiainen on saunottanut lukuisia ulkomaalaisia ja luottaa saunan veto-voimaan.

41 MATKAILIJAN SAUNAVINKIT

Listasimme Suomen yleisiä saunoja, jotka jokaisen matkailijan tulisi kokea.

42 SAUNARUOKA YHDISTÄÄ SUOMEN JA KIINAN

Ähtäri ja Dujiangyan tekevät yhteistyötä saunan ja ruoan ympärillä.

46 SAUNARAVINTOLA KIULU

Ähtärin saunaravintola Kiulu on käymisen arvoinen paikka.

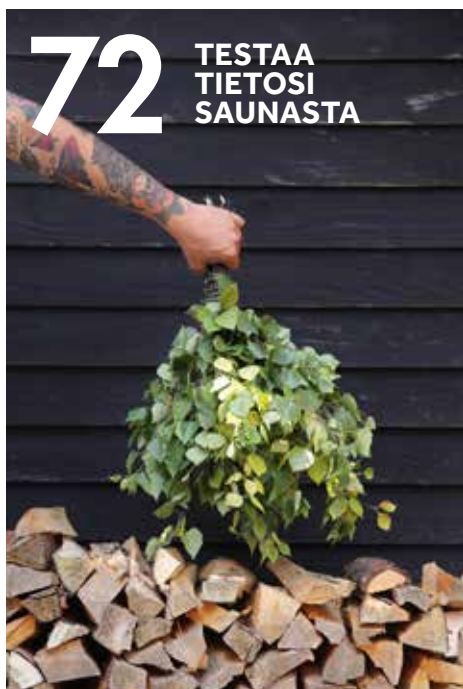

46 ÄHTÄRIN SAUNARAVINTOLA KIULU HURMAA KÄVIJÄN

60 ELÄMÄNMAKUINEN SOMPASAUNA MUUTTI HERMANNINRANTAAN

72 TESTAA TIETOSI SAUNASTA

52 SAUNATRENDIT LOHJAN ASUNTO-MESSUILLA, OLIKO NIITÄ?

Saunologi Lassi A. Liikkanen raportoi Asuntomessujen hitit ja hutit.

56 ENEMMÄN YHTEISIÄ LAUTEITA

Jyväskylässä toivotaan lisää yleisiä saunoja.

59 SAUNATUTKIMUS: TUNNELMAN TEKIJÄT SAUNASSA

Restonomiopiskelija Anssi Savolaisen opinnäytetyö käsittelee yleisten saunojen tunnelmatekijöitä.

60 SAUNAN HENKI MUUTTI MUKANA

Toimittajamme Panu Hörkkö raportoi Sompasaunalta.

66 TUOTEUUTUUDET

Uusimmat tuotteet saunaan ja pukuhuoneeseen.

68 VÄLTÄ VAHINKOJA SAUNASSA

Lääkäri Lasse Viinikka kirjoittaa saunatapaturmista ja niiden välttämisestä.

72 SAUNAVISA

Testaa tietosi saunasta.

74 SAUNABLOGI

YLE:n entinen radiotoimittaja Mauri Muttonen on savusaunassa syntynyt.

Sauna-lehti
74. vuosikerta
ISSN0357-6566
www.sauna.fi

SAUNA-LEHTI

Julkaisija

Suomen Saunaseura ry
Vaskiniementie 10,
00200 Helsinki
Toiminnanjohtaja
Janne Koskeniemi
janne.koskeniemi@sauna.fi
puh. 050 371 8178
Soittoajat ti-to klo 10–13

Osoitteenmuutokset:

www.sauna.fi/jasensivut/

Päätoimittaja

Karoliina Saarnikko
Saarnikko PR &
Communications
lehti@sauna.fi

Taitto

Klippi Design
Management Oy

Painatus

Grano Oy
Painos 9 000 kpl

Toimitusneuvosto

Hannu Saintula, pj
Jouni Ahonen
Ben Grass
Tiina Kaskiara
Yrjö Klippi
Jarmo Lehtola
Leena-Kaisa Simola
Lasse Viinikka

Ilmoitukset

Kristian Miettinen
aurinia@kolumbus.fi
puh. 0400 225 855

Lehden 3/2021 avustajat

Päivi Ketolainen
Mikkel Aaland
Reetta Virtanen
Esa Vuorenmaa
Jouni Ahonen
Lassi A. Liikkanen
Panu Hörkkö
Lasse Viinikka
Mauri Muttonen

Sauna-lehti 4/2021

ilmestyy joulukuussa

Ilmoitusvaraukset

17.11. mennessä
ja aineistot
23.11. mennessä

Kannen ja sisällysluettelon kuvat

Harri Tarvainen
Reetta Virtanen
Visit Jyväskylä Region
Jouni Ahonen
Panu Hörkkö
Harri Tarvainen

Toimituksellinen aineisto
luovutetaan Saunaseuran
käyttöön kaikilla oikeuksilla.
Saunaseura ei vastaa
tilaamatta lähetetyistä
aineistoista.

www.sauna.fi/sauna-lehti

Näe kauneus, kuule hiljaisuus.

Uusi täyssähköinen IONIQ 5

Täysin uusi IONIQ 5 siirtää sähköautoilun kellot uuteen aikaan. 800 voltin järjestelmänsä ansiosta IONIQ 5 latautuu nopeasti. Täydellä latauksella käytössäsi on jopa 481 km toimintamatka, jonka jokainen kilometri on elämys. Jos et aja koko toimintamatkaa, voit käyttää auton akkuja esimerkiksi sähköpyörän lataamiseen. Kurkista lisää lataamalla sivu hyundai.fi

Täysin uusi IONIQ 5 alkaen 50 590 € – korko 1 % ilman kuluja.

Hinta sisältää toimituskulut. CO₂-päästöt 0 g/km. Toimintamatka yhdistetty 481 km, kaupunki 686 km (WLTP). Korkeajänniteakun takuu on 8 vuotta tai 160 000 km, kumpi ensin täyttyy. **Rahoitus esimerkki:** auton hinta 50 590 €, käsiraha 11 464,37 €, rahoitettava osuus 39 125,63 € (perustamiskulu 0 €), sopimusaika 72 kk, käsittelymaksut 0 €, korko 1 %, kk-erä 395 €, viimeinen suurempi erä 12 647,50 €. Todellinen vuosikorko 1 %. Luottokustannukset 1 560,37 €, luotto ja luottokustannukset yht. 40 686,00 €. Maksimi luoton määrä 60 000 €. Rahoituksen tarjoaa DNB Auto Finance Oy, Urho Kekkosen katu 7B, 00100 Helsinki. Edellyttää myönteisen luottopäätöksen sekä rahoitus- ja kaskovakuutuksen. Etu voimassa määräerään autoja 31.10.2021 saakka, ei yhdistettävissä muihin tarjouksiin.

Lataa itsesi uuteen seikkailuun.

Uusi Taycan Cross Turismo – 100 % Porschea, sähköistettynä.

Porschen neliveto, mukautuva ilmajousitus korotetulla maavaralla ja Gravel Mode -ajotila. Yhdellä latauksella jopa 456 km toimintamatka ja 100 km lataus parhaimmillaan vain viidessä minuutissa.* Jos sinulla on ajatus seikkailusta, anna Taycan Cross Turismon viedä sinut sen äärelle.

Alkaen 103 251,59 € | Myös yritys- tai yksityisleasing | Porsche.fi

* CCS-standardin mukainen pikalatauspiste, teho > 270 kW, jännite > 850 V, akun lämpötila 30–35 °C ja varaustila latauksen alussa 5 %. Ajoneuvon kulutus ja toimintamatka ovat määritelty maailmanlaajuisesti yhtenäistetyn testimenetelmän (WLTP) mukaisesti. Ilmoitettu WLTP-kulutus ja -toimintamatka saattavat vaihdella olennaisesti riippuen mm. kuljettajan ajotavasta, akkukapasiteetista, lataamisen säännöllisyydestä, sähkövarusteiden käytöstä, mahdollisen lisälämmittimen käytöstä, ulkolämpötilasta, sääolosuhteista, matkustajien ja kuorman määrästä, valitusta ajoprofiilista tai tieprofiilista. Osa lisävarusteista saattaa vaikuttaa sähkönkulutukseen. Kuvan auto erikoisvarustein. Yhdistetty sähkönkulutus 22,4 kWh/100 km; CO₂-päästöt yhdistetty 0 g/km. Porsche.fi

PORSCHE

Kansallisaarteemme: sauna

Työskentelin monta vuotta matkailun parissa ja järjestin ulkomaalaisille toimittajille tutustumisvierailuja Helsinkiin. Aina kun vain mahdollista, yritin saada saunan mahtumaan mukaan heidän tiiviisiin ohjelmiinsa. Jos vieraat saisivat kokea poronkäristyksen, pitäisi heidän kokea myös sauna, ajattelin.

Apunani saunotuksissa minulla oli saunaoppaita eli saunomiseen erikoistuneita Helsinki-oppaita, jotka veivät mediavieraamme saunaan, johdattivat saunomisen saloihin ja tarjosivat heille ikimuistoisen saunakokemuksen. Saunotuksia tehtiin paikallisissa yleisissä saunoissa, kuten Kotiharjun Saunassa tai Sauna Arlassa, ja välillä vieraille varattiin Saunasaaresta saunat ja palju.

Ikimuistoisimpia olivat sellaiset saunaan tutustumiset, kun ulkolainen vieras pääsi ennakokuluuloistaan ja arkuudestaan ja antautui suomalaisen saunomisen nautinnolle. Elävästi on jäänyt mieleeni sekin kerta, kun saimme vieraaksi kahden johtavan ranskalaisen muotilehden muotitoimittajat ja veimme heidät oppaiden kera Saunasaareen. Tyylikkääst ranskattaret koroissaan istuivat varautuneesti Saunasaarta kohti vievään veneeseen ja olivat kohteliaan kiinnostuneita. Kehuivat kauniita maimia ja kietoutuivat tiukemmin päällystakkeihinsa.

Neljän tunnin kuluttua tilanne oli seuraava: Marie Clairessen pitkäaikainen muotitoimittaja ei enää halunnut lillua lämmitetyssä paljussa, vaan kirmasi Eevan asussa kohti merta, iho saunomisesta rusottaen, hiukset toki edelleen tyylikkäällä nutturalla. Paluukuljetuksen aikaa piti myöhäistää kun nuotiolla paistetut makkarat ja Turun sinappi tekivät tehtävänsä. Mitä oikein tapahtui?

Sauna tapahtui.

Mikä on siis tällaisen täysikäännöksen salaisuus? Kysymys on kulttuurisensitiivisestä saunakulttuurin esittelystä ja rohkaisevasta esimerkistä. Ei tuputeta. Annetaan ensin katsella ja sitten otetaan avosylin mukaan lauteille, kun rohkeus voittaa. Kerrotaan saunan terveysvaikutuksista ja sen välittömästi hyvää tekevää olosta.

Alastomuudesta ei saa tehdä kynnyskysymystä, saunan voi kokea myös pyyhkeeseen kietoutuneena tai uimapuvussa, vaikka me suomalaiset haluamme kokea sen ilman.

Kun ilosanomamme suomalaisesta saunasta Unesco-tunnuksen myötä leviää pikkuhiljaa ympäri maailman, me olemme valmiit tutustuttamaan jokaisen saunasta kiinnostuneen meidän kansallisaarteeseemme: saunaan.

Kaunista saunasyksyä lukijat ja Saunaseuran jäsenet!

KAROLIINA SAARNIKKO
Päätoimittaja

ELÄMÄ. LADATTU.

Uusi täyssähköinen ŠKODA ENYAQ iV

Joka solultaan sähköautoksi suunniteltu ENYAQ iV tuo uudenlaista latausta elämään – **nyt myös nelivetona.** ENYAQ iV on täynnä nerokasta teknologiaa, jonka avulla voit tutkia uusia paikkoja, seurata unelmiasi ja löytää ilon asioista, jotka tekevät elämästä elämisen arvoisen.

Tervetuloa tutustumaan lähimmälle ŠKODA-jälleenmyyjällesi!

ŠKODA ENYAQ iV -täyssähköautomallisto alkaen 45 167,05 €, CO₂-päästöllä 0 g/km ja yhdistetyllä EU-kulutuksella (WLTP) 15,8 kWh/100km. ŠKODA ENYAQ iV SportLine -mallisto alkaen 48 548,44 €, CO₂-päästöllä 0 g/km ja yhdistetyllä EU-kulutuksella (WLTP) 15,8 kWh/100km. ŠKODA ENYAQ iV 4x4 -mallisto alkaen 53 207,51 €, CO₂-päästöllä 0 g/km ja yhdistetyllä EU-kulutuksella (WLTP) 17,5 kWh/100km. ŠKODA ENYAQ iV -täyssähköautomalliston CO₂-päästöt 0 g/km, yhdistetty EU-kulutus (WLTP) 15,8–17,7 kWh/100km. Kulutukset ja päästöt määriteltä

ŠKODA
SIMPLY CLEVER

Nyt
myös **4x4**

RECHARGE LIFE.

iV

WLTP-testimenetelmän mukaisesti. Kulutukseen ja toimintamatkaan vaikuttavat muun muassa kuljettajan ajotapa, ajonopeus, lämpötila, keli- ja ajo-olosuhteet sekä auton kuormaus. Ajoneuvon käyttöön liittyvät suositukset, ominaisuudet ja rajoitteet on eritelty tarkemmin käyttöohjekirjassa. Tarkempia tietoja osoitteesta skoda.fi. Kuvan auto erikoisvarustein. Hinnat sisältävät toimituskulut 600 €. Kysy ŠKODA Huolenpitosopimuksesta ŠKODA-jälleenmyyjältäsi tai lue lisää skoda.fi/huolenpitosopimus.

skoda.fi

TUO SAUNAN KÄDEN ULOTTUVILLE

Nauti vapaudesta MyHarvia-mobiilisovelluksen avulla ja klikkaa tai ajasta sauna päälle mistä ja milloin tahansa. Olit sitten lenkkipolulla tai tulossa töistä kotiin, MyHarvian avulla pääset nauttimaan lämmön parantavasta vaikutuksesta heti kotiin saavuttuasi.

Harvia Xenio WiFi -lisävarustepaketti mahdollistaa Harvian XE-mallin kiukaan etäohjauksen helppokäyttöisen MyHarvia -mobiilisovelluksen kautta. Lisävarustepaketissa tuleva ovi-tunnistin varmistaa, että saunan etäohjaus on turvallista. Harvia Xenio WiFi -lisävarustepaketti on yhteensopiva myös Harvian Xenio CX170 ja CX110C -ohjauskeskusten kanssa, jolloin etäohjaustoiminnot ovat käytössäsi myös Harvian E-mallin kiukaissa. MyHarvian avulla voit ohjata kiukaan lisäksi myös saunan muita toimintoja, kuten valaistusta, ilmanvaihtoa ja höyrystintä riippuen liitetystä laitteesta.

Lue lisää osoitteesta: www.harvia.fi

Lataa
MyHarvia

HARVIA

Sauna & Spa

Pyynikin Brewing Company ja Visit Tampere ylpeänä esittävät: VIRALLINEN SAUNAOLUT

■ Maailman saunapääkaupunki Tampere on saanut virallisen saunajuomansa. Kyseessä on Pyynikin Brewing Companyn kanssa yhteistyössä valmistettu alkoholillinen saunaolut, jota on saatavissa hyvin varusteltujen K-kauppojen hyllyiltä. Tölkin tunnistaa Sauna Capital -logosta sekä QR-koodista, joka johtaa Visit Tampereen Sauna Capital -verkkosivulle. Itse olut on perinteiseen tyyliin raikas lager, jossa on maittava mallaspohja.

– Tampere on maailman virallinen saunapääkaupunki, ja jos on käynyt Tampereen saunoissa, niin ei tarvitse ihmetellä miksi. Saunat ovat mahtavia! Oli ilo ja kunnia tehdä Saunaolut yhteistyössä Visit Tampereen kanssa. Testasimme kolmea eri olutta autenttisissa olosuhteissa ja tämä valikoitui niistä sopivimmaksi, kertoo Pyynikin Brewing Companyn markkinointipäällikkö Veikko Sorvaniemi.

Saunamakumaailma-reseptikilpailun voittajat selvillä

KUVA: ANNA RUOTANEN PHOTOGRAPHY

■ Sauna from Finlandin, Gadian, Jyväskylän ammatikorkeakoulun ja Visit Jyväskylä Regionin järjestämässä Saunamakumaailma-reseptikilpailussa valittiin kesän maukkaimmat ja innovatiivisimmat reseptit nauttavaksi saunan ohella. Tuomaristo koostui elintarvike-, saunaelämys- ja matkailualan ammattilaisista.

Voittajiksi valittiin **Kaj Honkasen** NorthernSour-saunajuoma, **Ismo Piispasen** Puolukka-kuusenkerkkämehu, **Leena Kylämarkulan** Viikinkisaunan raparperiirakka, **Ulla Liukkosen** Villa Taikurin saunaeväs sekä Gradia Jyväskylän opiskelijaryhmän menu **Saunaruokaa sesongin mukaan Aallon jäljillä**.

Sauna from Finland on koostanut parhaista resepteistä reseptipankin, jonka voi tilata itselleen Sauna from Finlandin sivuilta.

Tilaa reseptit www.saunafromfinland.fi/reseptipankki/tilaa-reseptipankki

Musiikki ja sauna yhteen sopii – vai sopiiko?

■ Kodin kuvalehdessä (15/2021) julkaistiin kesällä pieni juttu saunasta ja musiikista. Siinä jutun kirjoittanut toimittaja kertoi isänsä suosikkisaunakappaleista, joita tämä soittaa saunalla. Hänen isänsä mielestä saunatupaan kuuluu ehdottomasti musiikki. Mitä sinä ajattelet? Sopiiko musiikki saunaan vai kuuluuko saunassa kuunnella saunomisen ääniä? Kansainvälisille markkinoille luodaan nyt saunaelämyksiä, jotka ovat moniaistillisia kokonaisuuksia. Niihin kuuluu saunomisen ja hyvinvointihoitojen lisäksi ruoka ja juoma, joten miksi ei myös musiikkikin. Olisiko tässä myös vienti-idea suomalaiselle musiikille?

Kerro päätoimittajalle osoitteeseen lehti@sauna.fi kuuluuko musiikki sinusta saunomiseen? Jos kuuluu, minkä kappaleen (kotimaisen tai ulkomaisen) sinä mieluiten saunan jälkeen kuuntelisit?

Kaikkien vastanneiden kesken arvotaan sauna-aiheinen yllätys!

osallistu

KUVA: MERISOTAKOULU

KUVA: TYKKIMÄKIRESORT

Tykkimäen hui- ja vesipuiston yhteyteen rakennetaan lomakylä ja saunamaailma

■ Kouvolan Käyrälammen rantaan rakennetaan uusi lomakohde vuoden 2022 aikana. Tykkimäki Resort -niminen lomakohde muodostuu majoitus- ja ravintolapalveluiden lisäksi huvipuistosta ja vesipuistosta ja se nousee Tykkimäen huvipuiston ja Aquapark-vesipuiston läheisyyteen. Lomakohteeseen rakentuu myös saunamaailma, jonka vetonauloina ovat muun muassa kelluva sauna, savusauna sekä panorama-sauna, josta on suora näköyhteys järvelle.

Seuraa hankkeen etenemistä: www.tykkimakiresort.fi

SAUNOLOGIA listasi kaikki saunamökkivalmistajat vuodelta 2021

KUVA: SAUNOLOGIA.FI

■ Verkkosivusto Saunologian sivuilta löytyy tuore listaus kotimaisista yrityksistä, jotka valmistavat kiinteitä pihasaunoja, saunamökkejä ja muita saunarakennuksia. Jutun yhteydessä on kymmeniä esimerkkimalleja julkisivukuvineen, pohjapiirroksineen ja hintatietoineen. Juttu toimii loistavana tietolähteenä ja inspiraationa jokaisella saunarakennusta suunnittelevalla.

Listauksen löydät [www.saunologia.fi/ kaikki-suomalaiset-saunamokkivalmistajat/](http://www.saunologia.fi/kaikki-suomalaiset-saunamokkivalmistajat/)

KUVA: HARRI TARVAINEN VISIT FINLAND

Polttopuuyritys mittautti yrityksensä päästöt: kuorittu koivu ympäristöystävällisempi kuin kuorimaton

■ Kun korona hiljensi vuosi sitten keväällä liiketoiminnan, päätti Pilkenetti Oy:n toimitusjohtaja **Juha Tuunanen** tutkituttaa yrityksensä tuottaman koivupilkkeen päästöt.

Tutkimuksen tulos oli Tuunaselle yllätys. Selvisi, että kuorittu koivupilke pähittää kuorellisen lähes jokaisella tutkitulla mittarilla. Kuorimattomaan koivupilkkeeseen verrattuna kuoritun puun polttamisesta vapautuu vähemmän pienhiukkasia ja sen sisältämä energia saadaan tehokkaammin käyttöön.

Kun poltetaan kunnolla kuivunutta ja kuoretonta pilkettä, pienhiukkasia vapautuu jopa 20 prosenttia vähemmän.

– Erityisesti pientaloalueilla, joissa on paljon takkoja, sillä mitä poltetaan, on iso merkitys. Kannattaa miettiä mitä polttopuuta ostaa. Ostaako sitä halvinta vai ostaako laadukasta tavaraa? Tuunanen toteaa.

Pilkenetti Oy:n teettämä tutkimus toteutettiin aiheeseen erikoistuneessa laboratoriossa. Valvotussa tulipesässä poltettiin useampi annos puuta ja

palamistuotteita, myös lämpötilaa ja palamisaikaa seurattiin polton ajan.

Absoluuttisia totuuksia Tuunanen mittauttamat tulokset eivät kuitenkaan ole eikä hän halua niitä niin ajatella. Paljon riippuu pilkkeen kuivuudesta sekä puukohtaisista ominaisuuksista. Suuntaviivoina tuloksia on kuitenkin tarkoitus hyödyntää yrityksen toiminnassa.

Asiasta uutisoi ensin Maaseudun Tulevaisuus.

Seurasauna-hanke kutsuu kehittämään Seurasaunaa ja saunakulttuuria

■ Helsingin kaupunki julkaisi kesäkuussa saunapaikkahaun kolmeen kohteeseen. Yksi tulevista saunoista on suunnitteilla Seurasaaren uimalan alueelle. Seurasaaren kansanpuisto on jo vuodesta 1889 ollut kaupunkilaisten ja matkailijoiden virkistyspaikka, jossa pääsee myös tutustumaan suomalaiseen entisajan kansanperinteeseen vuonna 1909 perustetussa ulkomuseossa. Seurasauna-hankkeessa pyritään perustamaan Seurasaaren paikan henkeen sopiva sauna, jossa on mahdollista kokea saunomisen elävää kulttuuriperintöä.

Hankkeeseen voi osallistua vastaamalla kyselyyn osoitteessa:
<https://link.webropol.com/s/seurasaunakysely>

Saija Silénistä uusi Saunamestari

Teksti: Leena-Kaisa Simola

Suomen Saunakulttuuri ry:n puheenjohtaja **Saija Silén** nimettiin tänä vuonna **Sauna-mestari Killan** uudeksi jäseneksi. Saunakulttuuri-yhdistyksen nimi on varmaan monelle vieras, mutta sen saavutus ei. Saunakulttuuri teki kulttuuriteon pelastaessaan Muuramen saunakylän siirtämällä sen Jämsään ja vastaa nyt historiallisesti arvokkaiden savusaunojen kunnostamisesta sekä koko Jämsän saunakylän ylläpitämisestä ja kehittämisestä.

Silén on nyt 23. saunova Saunamestari, sillä joukosta on jo muutama siirtynyt ylemmille lauteille. Killan jäseneksi ei voi pyrkiä, vaan Saunamestari on myönnetty arvonimi. Ensimmäinen Saunamestarin arvonimi myönnettiin 1996.

Killan tehtävänä on suomalaisen saunaharrastuksen ja -kulttuurin tietämyksen yhdistäminen, edistäminen sekä ylläpitäminen. Kilta valitsee vuosittain yhden tai kaksi uutta Saunamestaria, joiden nimet julkistetaan Ikaalisten Saunafestivaaleilla heinäkuussa.

– Olin erittäin yllättynyt Saunamestarin nimityksestä. Olen otettu, ilahdunut ja nöyrästi kiitollinen päästessäni kunniakkaaseen Saunamestarien joukkoon, Saija Silén toteaa.

Saija Silén nimitettiin tänä vuonna Saunamestariksi ja Saunamestari Killan jäseneksi. Saunamestari on annettu arvonimi eikä Killan jäseneksi voi pyrkiä.

– Tunnen kuitenkin olevani saunakulttuurin tiellä vielä vasta alkutaipaleella, sillä jokainen päivä tuo minulle eteen uusia asioita suomalaisesta saunakulttuurista ja saunoista.

Saunakylästä en ole vielä edes muihin saunoihin päässyt kuin satunnaisesti, Silén sanoo.

Saunamestari Killan puheenjohtaja **Pekka Paasosen** mukaan Silén on nimityksensä vahvasti ansainnut.

– Saija on tehnyt valtavan työn sekä Saunakulttuurin puheenjohtajana että Jämsän saunakylässä monissa käytännön tehtävissä. Saunakylää on rakennettu pääosin talkoovoimin, työtä on riittänyt ja riittää. Saunakylä tulee aikanaan tarjoamaan upean, perinteisten saunojen kokemuksen niin suomalaisille kuin turisteillekin.

Tämän vuoden Saunamestariksi oli useampia ehdokkaita, ja Killan jäsenet äänestivät uudesta tulokkaasta. Silén sai äänistä valtaosan.

Myös Silénin isän panos Jämsän Saunakylän eteen huomioitiin.

– Halusimme Kiltana kiittää myös Saijan isää **Ilkka Siléniä**, joka on toinen Jämsän saunakylän kantavista voimista. Tästä merkinä veimme hänelle rosterisen Saunavaakunan, Paasonen lisää.

Suomen Saunaseura myönsi Suomen Saunakulttuuri ry:lle Löylynhenki-palkinnon 2017. Sekä Saunamestari Killalla ja Suomen Saunaseuralla on omat kummisau-nansa Jämsän saunakylässä.

SALJA SILÉNIN KOTIALBUMI

Saunalehti on nyt somessa

■ Sauna-lehti on nyt myös somessa! Sauna-lehden somekanavat Facebookissa ja Instagramissa aukaistiin kesällä. Somekanavien tarkoituksena on lisätä tietoisuutta Sauna-lehdestä, Suomen Saunaseuran toiminnasta sekä kertoa hyvän saunomisen ja suomalaisen saunakulttuurin ilosanomaa. Lehden ajankohtaiset teemat ja asiantuntijatieto kiinnostavat myös seuran ulkopuolisia lukijoita ja seuraajamäärä kasvaa koko ajan. Lehden artikkeleita seuran ulkopuoliset pääsevät lukemaan Saunaseuran verkkosivulta.

Te, jotka olette somessa, tulkaa seuraamaan ja kertokaa myös tutuille!

Löydät Sauna-lehdet seuraavista paikoista: www.facebook.com/saunalehti

www.instagram.com/sauna_lehti/

Itä-Suomen yliopistossa ja Uudessakaupungissa tehdään nokitutkimusta

■ Takkojen ja uunien polttilanteessa syntyvää nokea ei ole Suomessa aiemmin juurikaan tutkittu. Nyt Itä-Suomen yliopiston tiloissa selvitetään, miten piippuun menevää nokea saisi vähennettyä. Tutkimuksessa haetaan yksinkertaisia konsteja vähentää nokipäästöjä.

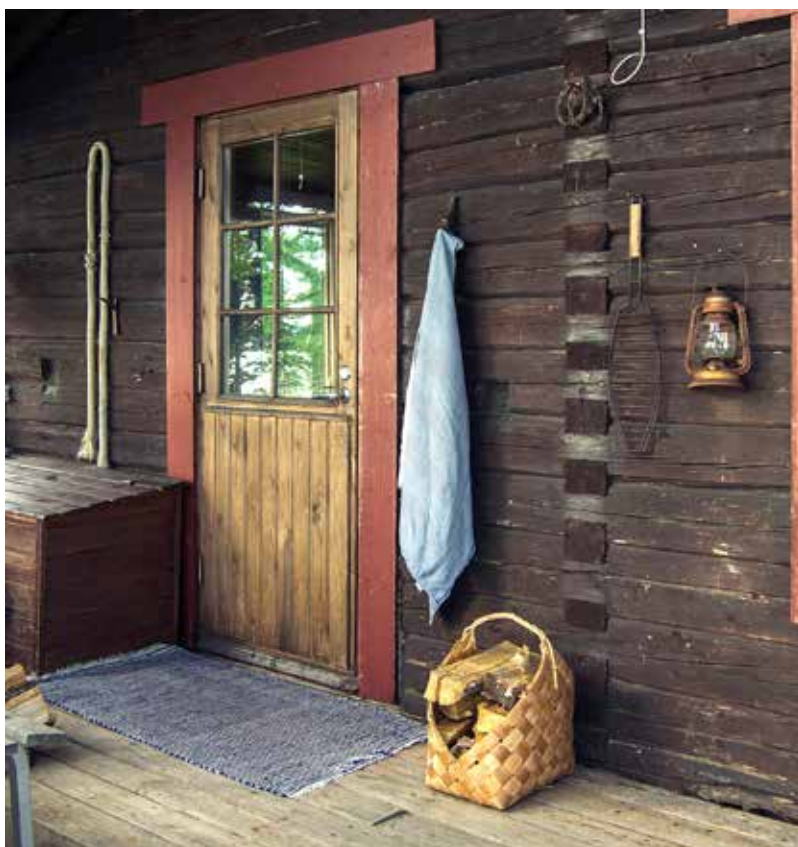
Aihe on tärkeä, sillä noki voimistaa ilmastonmuutosta. Arktisella alueella sen vaikutus on erityisen voimakas. Lumen ja jään pinnalle laskeutuessaan musta hiili sitoo värinsä vuoksi lämpöä ja jäätikön sulaminen voimistuu.

Itä-Suomen Yliopistossa työskentelevän dosentti **Jarkko Tissarin** mukaan ongelma on syytä ottaa huomioon myös Suomessa, sillä täällä syntyvä musta hiili kulkeutuu helposti arktiselle alueelle.

Pienten tulisijojen poltto-ominaisuuksia on Suomessa paranneltu viime vuosikymmeninä ja se näkyy jo puhtaampana polttona. Ensi vuoden alusta astuu voimaan EU:n direktiivi varaaville takoilta ja kamiinoille. Se laittaa tulisijojen valmistajat kehittämään laitteitaan vieläkin paremmiksi.

– Tällä hetkellä määräyksissä on hähäkaasu, jota on pitänyt mitata. Tämän jälkeen sinne tulevat hiilivedyt, typenoksidit ja hiukkaset mukaan, luettelee Tissari.

Alkuperäinen artikkeli on luettavissa YLE:n verkkosivuilta.

KUVA: UNSPLASH

Harvia ja Jämsän Saunakylä aloittivat yhteistyön

■ Harvia Oy ja Jämsän Saunakylä ovat aloittaneet yhteistyön, jonka myötä Harviasta tulee yksi Jämsän Saunakylän keskeisistä yhteistyökumppaneista. Yhteistyön tarkoituksena on kehittää Saunakylän toimintaa ja edistää suomalaista saunakulttuuria.

Harvia lahjoitti yhteistyön kunniaksi Saunakylälle Harvian Solide PS3 -pihasaunan vähäpäästöisellä Harvian Legend 240 GreenFlame -kiukaalla varustettuna. Pihasauna tuo Jämsän Saunakylän toimintaan uusia ulottuvuuksia, sillä ensimmäistä kertaa perinteisten savusaunojen rinnalle nousee myös muita saunoja. Tarkoituksena on tuoda esille nykypäivän saunomisen monimuotoisuutta ja siten edistää saunakulttuuria. Pihasauna mahdollistaa saunakauden pidentämisen syksyyn ja saunan lämpimien sisätilojen vuoksi myös talvisaunomisen mahdollisuudet paranevat. Yhteistyön myötä Harvia Oy haluaa myös tukea suomalaisen saunakulttuurin eteen tehtävää vapaaehtoistyötä ja saunakulttuurin vaalimista.

Osallistu allergiat ja sauna -tutkimukseen!

■ Saunologia.fi toteuttaa yhteistyössä Allergia- ja astmaliiton kanssa tutkimuksen saunomisesta ja allergioista. Kyselyyn voi vastata 12.10.2021 asti. Yhteystietonsa jättävät osallistuvat sauna-aiheisten tuotepalkintojen arvontaan. Tarkemmat tiedot tutkimuksesta löydät sivulta www.saunologia.fi/allergiat-saunassa-tutkimus/

Maailman Suurin Saunailta lokakuussa Jyväskylässä

■ Saunarekka järjestää sauna-aiheisen hyväntekeväisyystapahtuman Jyväskylässä Lutakon aukiolla 16.–23.10.2021. Tapahtumaviikkoa ovat järjestämässä myös Jyväskylän kaupunki ja lukuisat yritysyhteistyökumppanit, ja tapahtuman tuotto ohjataan suomalaisen mielenterveystyöhön, Suomen Mielenterveysseuran Mieli Ry:n työhön.

Tapahtumaviikon aikana Saunarekan tiimi ”laittaa kroppaa likoon hyvän asian puolesta”. Ryhmä aikoo tehdä uuden saunomisen maailmanennätyksen saunomalla 7 vuorokautta eli 168 tuntia putkeen. Toisin sanoen, saunan lauteilla istutaan tapahtuman aikana yötä päivää – jokainen saunoja tietysti pienen hetken kerrallaan. Myös tapahtumakävijät ovat tervetulleita osallistumaan maailmanennätysyritykseen. Mukaan pääsee tukimaksua vastaan ja saunannäytysten tuotot lahjoitetaan lyhentämättömänä Mieli Ry:lle.

Tapahtuma-alueelta löytyy myös paljon erilaista ohjelmaa, ruokaa, musiikkia ja viihdykettä koko perheelle. Mukana esiintymässä muun muassa Radio Novan **Anssi Honkanen** sekä Voice Of Finland -ohjelmasta tuttu **Ira**. Alueelle on ilmainen sisäänpääsy.

SAUNAKONKELILTA uusi sauna-aiheinen podcast-sarja

KUVA: SAUNAPODCAST/TUULIA KOLEHMAINEN

■ Saunakonkelilta on ilmestynyt uusi sauna-aiheinen podcast-sarja. Saunakonkelin Podcast -nimeä kantavan podin ensimmäisessä jaksossa viisautta jakaa jo edesmennyt Lakota-parantaja **Thomas Yellowhair**, joka järjesti maasaunaseremonioita ja luentoja Lakota-kansan kulttuurista Suomessa. Saunakonkelin pojat **Juha** ja **Matti** juttelevat Yellowhairin kanssa ikiaikaisesta maasaunaperinteestä, Lakota-kulttuurista ja elämästä podcastissa.

Podcastia ovat tukemassa Rauhaniemen Kansankylpylä, Rajaportin sauna sekä Niemi-Kapeen tila. Saunakonkelin edellinen, Suomen Saunaseuran tukema podcast-sarja Saunan Kutsu, on edelleen kuultavissa Yle Areenassa.

Saunakonkeli on saunapalveluita tarjoava yritys, jonka saunashamaanit Juha ja Matti luovat saunomisesta taianomaisen tilan, jossa keho vertyy ja mieli lepää.

Saunakonkelin uusi saunapodcast löytyy Saunakonkelin nettisivuilta osoitteesta www.saunakonkeli.com/podcast

SUOMEN SAUNASEURA RY:N SYYSKOKOUS 2.11.2021 klo 17.30

Paikka: Kongressikeskus Dipoli, Otakaari 24, Espoo

Ilmoittautuminen ja kahvitarjoilu klo **17.00** alkaen
Kokous alkaa klo **17.30**

Suomen Saunaseuran sääntöjen mukaan syyskokouksessa käsitellään seuraavat asiat:

1. Johtokunnan puheenjohtajan valinta kaksivuotiskaudelle 2022–23
2. Johtokunnan jäsenten lukumäärästä (8–10) päättäminen ja henkilöiden valinta erovuoroisten tilalle kaksivuotiskaudelle 2022–23
3. Tilintarkastajien ja varatilintarkastajien valinta seuraavaa toimikautta varten
4. Jäsen- ja liittymismaksujen vahvistaminen vuodelle 2022
5. Vuoden 2022 toimintasuunnitelman hyväksyminen
6. Vuoden 2022 tulo- ja menoarvion hyväksyminen
7. Muut mahdolliset johtokunnan esittämät asiat ja/tai seuran vähintään kymmenen yksittäisen jäsenen yhdessä vähintään 21 päivää ennen kokousta tekemät esitykset käsiteltäväksi asiaksi syyskokouksessa johtokunnalle, joista syyskokoukselle on esitettävä johtokunnan lausunto ja päätösehdotus.

Ilmoittauduthan tarjoilujen ja koronatoimien vuoksi viimeistään 25.10.2021. Ilmoittautumislinkki julkaistaan seuran kotisivuilla sekä uutiskirjeessä. Kokousmateriaalit ovat nähtävissä seuran verkkosivujen Jäsensivuilla kahta viikkoa ennen kokousta.

Mikäli ennen kokousta on jotain muuta ohjelmaa, siitä kerrotaan hyvissä ajoin verkkosivuilla ja uutiskirjeessä.

Kaikki seuran jäsenet ovat tervetulleita kokoukseen.

SUOMEN SAUNASEURAN JOHTOKUNTA

sauna

Kirjoita, kerro ja vinkkaa!

Lukija, onko sinulla mielenkiintoinen juttuaihe lehteen?

Tai onko sinulla sana sanottavana?

Otamme vastaan mielenkiintoisia sauna-aiheisia juttuideoita, valmiita juttuja, valokuvia ja piirroksia.

Lähetä ideasi tai valmiit jutut kuvineen

Sauna-lehden toimitukseen osoitteeseen lehti@sauna.fi

Huomioithan, että toimitus päättää aineiston julkaistusta ja julkaisutavasta.

Toukokuussa kevätkokouksessa valittiin uusi nimitysvaliokunta

Suomen Saunaseuran kevätkokousta vietettiin aurinkoisessa Hanasaaressa toukokuun viimeisenä päivänä. Kokous järjestettiin turvavälein ja striimattiin etäyhteyden avulla kotikatsomoihin.

Kokouksessa käsiteltiin ja vahvistettiin vuoden 2020 tilintarkastuskertomus, tilinpäätös ja toimintakertomus. Lisäksi sekä toiminnanjohtaja **Janne Koskenniemi** ja johtokunnan puheenjohtaja **Hannu Sain-tula** kertoivat koronan vaikutuksesta niin seuran talouteen kuin sen toimintaan.

Kokouksen asialistalla oli myös uuden nimitysvaliokunnan valitseminen. Tänä vuonna toimikausi päättyy neljältä johtokunnan jäseneltä.

Kokouksessa uudeksi nimitysvaliokunnaksi vuodelle 2021 valittiin seuraavat Saunaseuran jäsenet: **Ritva-Liisa Luomaranta, Hannu Alanen, Seppo Järvinen, Kaj Lännenpää ja Ben Grass**. Heistä kaikki ovat tuttuja jo edelliseltä kaudelta.

Nimitysvaliokunnan tehtävänä on esittää syyskokoukselle 2021 ehdotus johtokunnan jäsenten lukumäärästä sekä tehdä ehdotus ehdokkaista johtokunnan puheenjohtajaksi ja johtokunnan erovuoroisten jäsenten tilalle valittavista ehdokkaista. Johtokunnan jäsenet valitaan kaksivuotiskausille siten, että vuosittain erovuorossa on noin puolet.

Kokous myös striimattiin kotikatsomoihin.

Saunaseura-golf 2021

Suomen Saunaseuran historian ensimmäinen golf-kilpailu järjestettiin 2.9. Espoon Ringside Golfissa. Yhteistyökumppanina kilpailussa toimi Smart Golf. Osallistujia kilpailussa oli mukavat 23 kilpailijaa. Kilpailussa palkittiin parhaat kilpailijat sekä paras lyöntipelitulos. Sen lisäksi järjestettiin erikoiskilpailut: lähimmäksi lippua, pisin drive sekä Löylykauha-yllätysväylä.

Tulokset olivat seuraavat:

1. Olli Karppinen
2. Anssa Kalmari
3. Jukka Leinonen

Paras naiskilpailija:

Janita Harikoski

Paras lyöntipelitulos:

Markku Lehti

Lähimmäs lippua:

Jukka Leinonen

Pisin draivi:

Markku Lehti

Löylykauha-kisa:

Seppo Järvinen

Saunaringin koordinaatiotyö on saatu päätökseen

Saunaringin käynnistysvaiheen koordinoitua Museoviraston myöntämällä apurahalla vuodelle 2021 on saatu päätökseen ja projektikoordinaattori **Riina Kontkanen** siirtyy uusiin haasteisiin. Saunaringin kehittämistyö ei kuitenkaan pääty tähän, vaan jatkuu taustalla ohjausryhmän toimesta. Loppuvuoden ajan Saunaringin yhteyshenkilönä toimii ohjausryhmän puheenjohtaja **Ritva Ohmeroluoma**.

Lokakuussa on odotettavissa tieto mahdollisesta Saunaringin jatkohankkeen rahoituksesta. Vuoden 2022 alusta verkoston vetovastuun ottaa seuraavaksi pariksi vuodeksi Jämsän Saunakylää hallinnoiva Suomen Saunakulttuuri ry.

Kontkasen johdolla Saunaringin käynnistysvaihe saavutti asetetut tavoitteensa: verkostolle hahmottui sen toiminnan keskeiset rakenteet ja periaatteet ja saunatoimijoiden yhteisöllisyyttä vahvistettiin muun muassa etäkokousten, kesäkuisen webinaarin sekä aktiivisen Facebook-ryhmän toimesta. Suomen Saunaseura haluaa kiittää Riina Kontkasta ansiokkaasta työstä.

KUVA: REETTA VIRTANEN

Riina Kontkanen

Suomen Saunaseura valitti Aluehallintovirastoon Koivusaaren rakennushankkeesta

KUVA: LAURA OJA

Aluehallintoviraston teki 16.7.2021 päätöksen Koivusaaren edustalla sijaitsevan merialueen ruoppaamisesta ja täyttämisestä, ruoppausmassojen läjittämisestä mereen ja rantarakenteiden toteuttamisesta. Suomen Saunaseura valitti asiasta yhdessä HPP Asianajotoimisto kanssa liittyen venevälän siirtoon johtuen aallon murtajan siirtämisestä, maa-alueen ruoppaamisesta johtuvaan uimaveden samenemiseen sekä tästä toiminnasta aiheutuvaan haittaan liittyen.

[Asian etenemisestä tiedotetaan Suomen Saunaseuran nettisivuilla.](#)

Stadilaiset lauteilla nyt alennushintaan

Aviador Kustannus tarjoaa Suomen Saunaseuran jäsenille **Torsti Lehtisen** tuoreen Stadilaiset lauteilla -kirjan alennushintaan 27 € (ovh. 32,50 €). Halukkaat voivat ilmoittautua Sauna-lehden päätoimittajalle lehti@sauna.fi ja kirjoja tilataan alennushintaan Saunatalolle.

[Sauna-lehden numerossa 2/2021 löytyy juttu Lehtisen kirjasta ja sen syntyhistoriasta.](#)

KUVA: MATTI KALLIORANTA

Saunatalon syyskausi on alkanut ilman suurempia rajoitustoimia.

Saunatalon syyskausi päästiin aloittamaan normaalein aukioloajoin.

Saunatalo on auki lokakuussa maanantaista lauantaisin klo 13-21 ja marraskuusta eteenpäin klo 12-21.

- Naiset saunovat maanantaisin ja torstaisin
- Miehet saunovat tiistaisin, keskiviikkoisin ja perjantaisin

Jokaisen kuukauden ensimmäinen lauantai on jaettu lauantai ja kuukauden ensimmäinen maanantai on huoltomaanantai, jollei toisin tiedoteta.

Syyskausi starttasi kevin rajoituksin

Kesällä saunojen määrää Saunatalolla rajoitettiin ja saunominen oli jaettu vuoroihin ajanvaraussysteemin avulla. Kesän rajoituksista päästiin suurelta osin luopumaan elokuun puolessa välissä ja tällä hetkellä varauskalenteri ei ole käytössä eikä saunomisikaa täten tarvitse varata etukäteen. – Tähän mennessä elo ja saunomi-

nen Saunatalolla on toiminut hyvin emmekä näe saunavuorojen varaamiselle pakollista tarvetta, toiminnanjohtaja **Janne Koskenniemi** toteaa.

Saunoissa noudatetaan kuitenkin edelleen voimassa olevia saunojamäärärajoituksia. – Kävijöiden määrää ei varsinaisesti lasketa, mutta määriä tarkastellaan jatkuvasti päivätasaalla. Tähän mennessä saunojat ovat jakautuneet hyvin aukioloaikojen puitteissa eikä ruuhkia ole syntynyt, Koskenniemi toteaa. Rajoituksia pyritään purkamaan mahdollisuuksien mukaan heti kun se suositusten osalta on mahdollista tai sallittua.

Sen sijaan Saunatalolla on voimassa vieraskielto, joka koskee myös jäsenten lapsia ja lapsenlapsia. Tämän lisäksi kahviossa on edelleen rajoituksia. – Saunatalon kahviossa voi oleskella vain kahvilatuotteiden nauttimisen ajan. Lisäksi kahviossa on harvennetut istumapaikat, kahvilapäällikkö **Mervi Iivonen** toteaa. Rajoituksia on Iivosen mukaan noudatettu hyvin ja jos on ollut aiheutta niistä huomauttaa, henkilökunta on tehnyt sen välittömästi. – Rajoitukset toki jakavat mielipiteitä, mutta pääsääntöisesti kuitenkin kaikki ovat olleet tyytyväisiä ja erityisen onnellisia, kun Saunatalo on ollut avoina, Iivonen kertoo.

Uudet nettisivut toimivat hienosti

Saunatalo jouduttiin sulkemaan huhtikuussa nousseiden tautitapausten määrän ja koronasulun vuoksi. Avaamaan päästiin vasta juuri ennen vappua. Saunaseuran verkkosivut toimivat tuona aikana hyvin tiedottamisen kannalta.

– Uudet, selkeät verkkosivumme ovat tärkein tiedotuskanavamme, nyt ja tulevaisuudessa. Lisäksi tiedottamisen apuna toimii tarvittaessa sähköpostitse lähetettävä uutiskirje, Saunaseuran puheenjohtaja **Hannu Saintula** toteaa ja muistuttaa lopuksi pitämään huolta saunasiskoista- ja veljistä. – Seurassa on myös paljon ihmisiä, joiden sähköposti ei ole tiedossa, joten huolehtikaamme yhdessä heistä, että myös he käyvät säännöllisesti Saunaseuran verkkosivulla tai saavat muuten tarvittavat tiedot.

– Nämä poikkeukselliset ajat ovat vaatineet meiltä kaikilta venymistä, mutta olemme selvinneet hyvin ja sopeutuneet tilanteeseen. Aina tilanne ei ole ollut saunomisen kannalta se mukavin, mutta olemme kuitenkin pystyneet nauttimaan saunomisesta korona-aikanakin ja se on Saunaseuran toiminnan kannalta tärkeintä, Saintula totesi.

Suomen Saunaseuralle tehtiin verotarkastus

Saunaseura sai toukokuussa ilmoituksen tehtävästä verotarkastuksesta.

Verotarkastuksessa ilmoitettiin käytävän läpi verovuoden 2020 osalta muun muassa arvonnäisävero, yleishyödyllisen toiminnan perusteet, menojen ja tulojen jaottelut sekä elinkeinoliiketoiminnan ja yleishyödyllisen toiminnan suhde vyörytyksissä ja jäsenmaksukompensoinnissa. Vyöryttäminen tarkoittaa talous- ja henkilöhallinnon kustannusten siirtämistä eri kustannuspaikoille niiden todellisten osuuksien mukaan.

Verotarkastajat olivat yhteydessä toiminnanjohtaja **Janne Koskenniemeen** useaan otteeseen tarkastuksen aikana, tarkistaen lukuisia Saunaseuralle ja yleishyödylliselle toiminnalle ominaisia yksityiskohtia.

Saunaseuran toiminnanjohtaja sekä taloustoimikunnan puheenjohtaja **Ritva Ohmeroluoma** selvisivät kuitenkin kaikista tietopyynnöistä suhteellisen helpolla, koska seuran vaihtaessa tilitoimistoa aiemmin keväällä oli kaikki kirjanpitoon liittyvät aineistot ja yksityiskohdat hyvin muistissa ja vastaukset esitettiin kysymyksiin saatiin välittömästi.

Verotarkastuksen loppupalaveri pidettiin elokuussa ja loppuraportti saatiin syyskuussa.

Verotarkastuksessa ei ilmennyt mitään huomautettavaa.

On melko harvinaista, ettei verotarkastuksessa, jossa käydään läpi satoja datapisteitä, löydy mitään korjattavaa. Tästä kuuluu kiitos niin toiminnanjohtajalle kuin taloustoimikunnan puheenjohtajallekin. Edellä mainittujen henkilöiden johdolla olemme selkeyttäneet Saunaseuran kirjanpitoa kuten myös läpinäkyvyyttä yleishyödyllisen toimintamme rahavirtoihin.

RAINE LUOMANEN
Johtokunnan sekä
taloustoimikunnan jäsen.

Jämsän Saunakylässä tulipalo

KUVA: JÄMSÄN SAUNAKYLÄ FACEBOOK

Jämsän Saunakylässä syttyi syyskuun puolivälissä tulipalo, jossa tuhoutui yksi Saunakylän historiallista saunoista, Koistisen sauna. Koistisen sauna oli kotoisin Pohjois-Pohjanmaalta. Kyseessä oli ns. leimahduspalo, kun sauna oli jo tuulettumassa, tuhkat poistettu ja räppänät, lakeiset ja ovet olivat auki. Henkilövahinkoja ei tapahtunut.

Jäsenkysely: OSALLISTU, VAIKUTA JA VOITA!

Jäsenkysely on nyt avoinna ja sen tarkoituksena on kerätä tietoa Saunaseuran jäseniltä siihen, miten seuran johto voisi parhaiten voidaan kehittää Suomen Saunaseuran ja Saunatalon toimintaa. Kysely toimii myös mittarina sille, miten erinäiset Saunaseuran palvelut näkyvät jäsenistölle ja mitä mieltä niistä ollaan. Kysely lähetetään sähköpostilla seuran jäsenille. Vastanneiden kesken arvotaan ilmaisia saunakertoja ja saunapyyhkeitä.

KUVA: REETTA VIRTANEN

Haponkestävä sydän, kokonaan ruostumaton rakenne.

TERÄSKIUAS

Pehmeät lölyt vuosiksi eteenpäin.
Suunniteltu kovaan käyttöön.
Kestää myös merivesioloissa.

Teräskiuas on hyötysuhteeltaan kiitetty, CE-hyväksytty, tehokas saunan sydän.

Teräskiuas on ympäristöystävällinen: kaasut ja hiukkaset palavat tehokkaasti.

Teräskiukaan luukussa on nokeentumaton, kaareva Robax-lasi.

Yksilöitävissä nimelläsi tai logolla, pinta joko umpi- tai verkkorakenteisena.

Suomalaista käsityötä.
Mitoitus, suunnittelu ja asennus erityiskohteisiin.

Teräskiuas numeroin:

Suureen kivipesään mahtuu 60 kiloa luonnon- tai keraamisia kiviä.

Sopii saunaan max 40 m³,
asennusta helpottaa 360°
kiertyvä hormiliitos.

Liitettävissä 30 litran
kuumavesisäiliö, kätisyys
vaihdettavissa.

Korkeus joko 950 tai 1100 mm,
halkaisija 550 mm,
hormiliitos 130 mm.

3 vuoden takuu yksityiskäytössä
ja tyytyväisyystakuu.

TERÄSKIUAS
Puhtaat, kestävät lölyt.

Katso tarkat tiedot: www.teraskiuas.fi
Lisätiedot ja tilaukset: 0400 243 399

Kaikesta selvittää yhdessä

”

Trendit ja maailma
jatkaa menoaan,
mutta Saunaseuran
tarkoitus pysyy.

Jälleen on takana yksi koronakesä. Viime kesästä poiketen Saunatalo oli auki poikkeuksellisen laajasti. Tämä on ollut sekä Saunaseuran työntekijöiden että johtokunnan tarkoitus: pitää Saunatalo avoinna kaikesta huolimatta. Tähän olemme onneksi saaneet todella paljon tukea jäsenistöltämme. Ilman tukea ja joustamista tässä rajoituksiin liittyvän soutamisen ja huopaamisen suossa emme olisi pystyneet takamaan aukioloja näin laajasti. Kiitokset tästä kaikille.

On lähes varmaa, että koronaa edeltävään normaaliin tuskin palataan täysin yhteiskunnan tasolla. Saunatalonkaan tasolla emme enää palaa koronaa edeltävään aikaan. Pandemian aikana olemme saaneet tehtyä normaalia enemmän remontteja, uudistuksia tietojärjestelmiimme ja puhdistettua menneiden aikojen pölyjä niin hallinnon kuin käytäntöjen tasolla. Vanha normaali on jo jäänyt jälkeen nykyisestä ja Saunaseura on väistämättä erilainen toimija kuin muutama vuosi sitten.

Saunaseura pysyy kiinni ajassa maailman muuttuessa ympärillä. Se tarkoittaa konkreettisesti sitä, että Saunatalon tilat pidetään kunnossa. Oli kyse taloautomaatiosta, viemäreistä tai lauteista, on seinien sisällä kaiken oltava kunnossa, jotta saunominen jatkuu. Seinien ulkopuolelta meitä koettelee edelleen korona ja tulevaisuudessa siintävä Koivusaari-hanke.

Abstraktimmalla tasolla myös yhteishengen seinien sisällä tulee olla kunnossa. Tätä Saunaseura vaalii pitämällä kiinni yhteisistä säännöistä ja tarjoamalla tasavertaisen saunomiselämyksen kaikille.

Ilman pandemioitakin Saunaseuralla riittää sarkaa kynnettäväksi. Nykyisen saunomisbuumin keskellä ei tarvitse katsoa kovinkaan pitkälle historiaan huomatakseen asioiden olleen toisin esimerkiksi saunojen laadun tai suomalaisen saunakulttuurin tunnettuuden saralla.

Trendit ja maailma jatkaa menoaan, mutta Saunaseuran tarkoitus pysyy: saunaperinteiden vaaliminen, saunan tuntemuksen syventäminen ja saunomisen merkityksen korostaminen terveiden elämäntapojen ylläpitäjänä. Aina ei tarvitse siis luoda nahkaansa uudelleen saavuttaakseen suuria.

Kaikesta on kuitenkin selvitty ja kaikesta selvittää yhdessä.

Samalla tavalla kuin Saunatalon saunat tarjoavat erilaisia löylyjä jäsenistölle, tarjoaa moninainen luottamustoimijakaartimme erilaisia näkökulmia toimintaamme. Tämä näkökulmien moninaisuus auttaa seuran yllä mainittuja tavoitteita ja tarpeita monella tapaa. Jäsenistön palaute kirittää Saunaseuran toimijoita kohti parempaa ja toimikunnissa asuva viisaus auttaa toimintaamme. Jäsenistön seuraavat kiritysmahdollisuudetkin ovat todella lähellä, sillä jäsenkysely julkaistaan syksyn aikana eikä syyskokoukseenkaan ole pitkä aika.❖

JANNE KOSKENNIEMI
Saunaseuran toiminnanjohtaja

Anna sykkeen nousta saunassa

Työssäsi keskity sen sijaan siihen, minkä osaat parhaiten, ja me hoidamme loput. Teemme kaikkemme, jotta asiakkaidemme arki olisi sujuvaa ja markkinointi vaikuttavaa. Reagoimme nopeasti muutoksiin ja olemme asiakkaan apuna 24/7. Ota yhteyttä, kun kätesi ovat täynnä töitä ja kaipaat vaikuttavia viestinnän ratkaisuja.

Arjen auttaja - muutoksen mahdollistaja

www.grano.fi

Unelmanani on vahvistaa saunan roolia arjessa

”

Kuten korona-aika on opettanut, kaikki ei mene aina niin kuin on suunniteltu tai haluttu. Silti saunat saadaan aina lopulta lämpimiksi.

Saunan aistikokemus on niin vahva, että se tuo muistoja useilta vuosikymmeniltä. Saunominen myös rauhoittaa. Siksi liityin aikoinaan Saunaseuraan, voidakseni rauhoittua hetkeksi elämän kiireiltä. Työssäni henkilöstöjohtamisessa on se hyvä puoli, että siinä näkee ja kokee kaikenlaista sekä pääsee vaikuttamaan organisaation strategiaan ja yhteishenkeen. Se kuitenkin ns. myös ”syö miestä” ja Saunaseuran rauhanhetket antoivat aina uutta puhtia.

Kun on ollut mukana vähän kaikessa, niin huomaa, että työssä saatuja oppeja voisi hyödyntää muuallakin. Siksi ilmoittauduin johtokunnan jäsen ehdokkaaksi viime syksynä ja tulin ilokseni myös valituksi. Unelmanani on vahvistaa saunan roolia arjessa: jo olemassaolollaan Suomen Saunaseura luo paineita Helsingin ja Espoon kaupungeille miettiä, miten niiden hienoja rantoja voi elävöittää, nimenomaan saunoilla. Sillä saunomisella on kysyntää.

Onko johtokuntatyöskentely sitten vastannut odotuksiani?

Uutena johtokunnan jäsenenä pitää tutustua vähitellen asioihin, hankkia taustatietoa, tunnistella myös tiimihenkeä. Koronan johdosta kaikki on ollut kuitenkin vähän normaalia hitaampaa. Tieto toki kulkee, mutta Teamsin välityksellä ei saa samaa läsnäolon tunnetta kuin livenä.

Johtokuntatyössä on todellakin paljon samoja elementtejä kuin HR-työssä. Jäsenistössämme on erilaisia mielipiteitä, on vahvojakin kommentteja. Osa haluaa säilyttää kaiken ennallaan, osa haluaa suuriakin muutoksia. Työ on aina tasapainoilua, etenkin näin korona-aikana. Viestintä ja sen oikea-aikaisuus on kaiken A ja O, etenkin näin korona-aikana. Viestintätoimikunnan puheenjohtajana oli ilo huomata, että ryhtyessäni toimeen Saunaseura oli jo tehnyt hienon nettisivu-uudistuksen lähes valmiiksi ja saimme uudet sivut avattua.

On tärkeää pitää mielessä, että olemme seura, emme yritys. Seura toimii parhaiten, kun siinä on loistava yhteishenki. Yhteishengen kehittämiseksi oli tänäkin vuonna tarkoitus järjestää jäsenkysely. Keväällä vallitsevan koronatilanteen johdosta kyselyn ajankohta siirrettiin kuitenkin syksylle. Toivottavasti korona nyt hellittää ja kysely voidaan toteuttaa vielä ennen vuodenvaihdetta.

Myös nettisivut on tarkoitus saada aktiivisempaan käyttöön. Toiminnanjohtajalla on seuran viestinnässä suuri rooli, mutta täytyy muistaa, että hänellä on myös paljon muita tehtäviä. Onkin tärkeää, että saisimme jäsenistöltä blogeja sekä muita kirjoituksia, jotta sivuista tulisi mahdollisimman elävät. Laittakaapa sähköpostilla juttuja tulemaan, joko toiminnanjohtajalle tai viestintätoimikunnan jäsenille. Myös Saunaseuran Instagramissa ollaan aktiivisia ja se toimiikin loistavasti suomalaisen saunakulttuurin edistäjänä.

Omalta osaltani toivon vaikuttavani saunan iäikaikaisen aistinautinnon säilymiseen sekä täällä Vaskiniemessä että perheidemme ja ystävien keskuudessa ja kaikkialla Suomessa. Saunaan liittyy aina tunnelma, rauha, vesi, itsensä kanssa läsnäolo ja toisten ihmisten huomioiminen. ❖

HELENA TAMMI

Viestintätoimikunnan puheenjohtaja

Takana pitkä, kuuma kesä

**Tuore saunamestari Saija Silén on mielissään,
kun Jämsän saunakylän toiminta kasvaa ja kehittyy.**

Teksti ja kuvat: Päivi Ketolainen

Nuorena Saija Siléniä ei haitannut, jos lauantaisauna jäikin väliin.

– Saunakylän myötä minusta on tullut intohimoinen saunan ystävä, kertoo tämän vuoden Suomen saunamestari.

Saunamestari Kilta ry:n myöntämä Saunamestarin titteli yllätti hänet kuitenkin täysin – onhan arvonimi useimmiten suotu saunan parissa pitkään puurtaneille herrasmiehille. Saunamestareiden joukossa Silén on vasta kolmas naispuolinen henkilö kautta aikain. Kaiken kaikkiaan hän on yksi nuorimmista mestareista.

– Kannan arvonimeä ylpeydellä, hän sanoo.

Tarina, miten Silénistä tuli saunan ystävä ja saunamestari, juontaa juurensa kymmenen vuoden taakse. Silloin Muuramen kunnan lahjoittamille historiallisille saunoille löytyi uusi koti Jämsästä. Saunojen

siirtoa, pystytystä ja huoltoa varten perustettiin **Suomen saunakulttuuri ry.**, jonka puheenjohtajana Saija Silén on toiminut jo usean vuoden ajan.

– Käytännössä teen saunakylässä kaikkea tarvittavaa. No, itse asiassa vietän saunojen parissa nykyään lähes kaiken vapaa-aikani.

Tuoksua ja tunnelmaa

Tuoreelle saunamestarille vanhat rakennukset ovat myös työstä tuttuja. Parin vuosikymmenen ajan Silén on toiminut Keski-Suomen museolla rakennustutkijana ja rakennussuojelun amanuenssina.

Mutta perinteiset saunat – niihin Silénille on muodostunut viime vuosina suorastaan tunnesuhde. Hän puhuu saunakylän saunoista kuin vanhoista tutuista: hän kuvailee asiantuntevasti niiden historiaa, tunnelmaa ja löylyjen laatua. Näin **Kerttu-**

Tamperelaiset Marika ja Timo Ihalainen suuntasivat häämatkalle savusaunoihin. Idean reissuun he saivat, kun näkivät MTV:n tekemän ohjelman saunakylästä.

Tämän vuoden saunamestari Saija Silén tietää, että savusaunaan mennessä pitää kumartaa nöyrästi. Ylpeän pää kopsahtaa oven karmiin.

Jokaisena lauantaia löylyihin saapuu uusia ihmisiä, jotka ovat heti mukana tasavertaisessa porukassa.

la, Kähkönen, Vallius ja muut savusaunat saavat ympärilleen tarinat, joita saunojat mielellään kuuntelevat.

– Suomea ei olisi ilman saunaa. Ainakin elämän edellytykset olisivat olleet meillä paljon vähäisemmät ilman saunaa, Silén toteaa.

Tämän päivän ihminen palaa juurilleen tullessaan saunakylään. Savusaunan tuoksu, sen pehmeä lämpö ja hämäryys ovat jotain aivan muuta kuin arkinen hektisyys.

– Nuorelle polvelle savusauna edustaa elämyksiä ja hidasta elämäntapaa. Kännykkä ja kiire unohtuvat. Saunoen vierähtää useampi tunti ja moni ihmettelee, mihin aika täällä katosikaan.

Saunamestari Silénin työhön kuuluu saunojen lämmitystä, niiden esittelyä,

yhdistyksen juoksevien asioiden hoitoa ja paljon muuta. Vain tyttären syntymäpäivä pitää hänet kesälauantaina poissa saunakylästä.

Saunakylän oma yhteisö

– Pidän tärkeänä yhteisöllisyyttä, mikä on muodostunut täällä saunomisen ympärille. Olen itsekin saanut paljon uusia, samanhenkisiä tuttuja.

Vaikka saunakylän saunat ovat sisänlämpiviä, sitä ympäröivä yhteisö ei sitä ole. Jokaisena lauantaina löylyihin saapuu uusia ihmisiä, jotka ovat heti mukana tasavertaisessa porukassa.

Mennyt kesä onkin ollut saunakylässä kuuma ja vilkas. Heinäkuussa saunoja kävi reilut sata henkeä jokaisena lauantaina. Lämmityskuntoisia

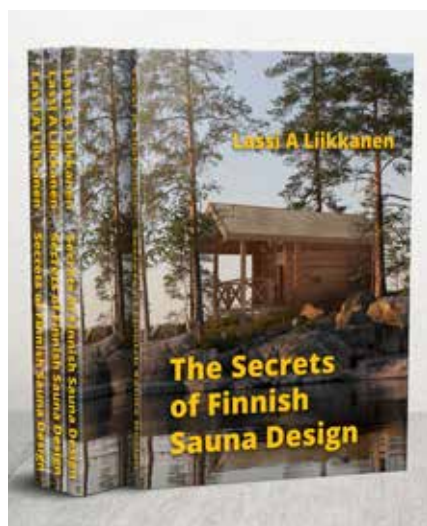
saunoja oli kesällä käytössä kahdeksan kappaletta. Syksyllä avautui käyttöön vielä **Kankaan** sauna.

Ensi talven haasteiksi Silén mainitsee Saunaringin puheenjohtajuuden siirtymisen tammikuussa Suomen saunakulttuuriyhdistykselle sekä erilaisten toiminta-avustusten haun.

– Edelleen myös rakenteiden kunnostus jatkuu kuntoutus- ja työllistämistoiminnan turvin. ❖

The comprehensive guide of sauna for sauna lovers

Lassi A. Liikkanen: The Secrets of Finnish Sauna Design.
Culicidae Press, Ames, 2021.
ISBN: 1683150562, 9781683150565.

The Secrets of Finnish Sauna Design is a well thought out book, authored by a man who really knows his subject.

One of the first sauna books available in English was *Sauna: The Finnish Bath* by H. J. Viherjuuri. I bought it at a bookstore in Los Angeles in 1974 and although I never met Viherjuuri himself – he died in 1949 – I did get to know his charming daughter, Irmeli when I moved to Finland to research my own book on sauna. His is a small book, more of a booklet really, but Viherjuuri, who was one of the founders of the Finnish Sauna Society, did a good job introducing the Finnish bath to the west. But that’s really all it is, an introduction. The job of fully revealing the secrets of the sauna fell to others.

Now decades later, many other books have been written on the sauna. The latest by a Finnish author is **The Secrets of Finnish Sauna Design** by Lassi A. Liikkanen. Liikkanen stands on the shoulders of many other authors who approached the sauna from an architectural point of view. But he has gone further. For Liikkanen, there are four elements that must be balanced harmoniously to create a positive sauna experience: Heat, air quality, interior design, and company. His “four leaf clover model” is a holistic look at the entire sauna experience and Liikkanen does a good job of explaining why it is important. He is clear, however, in saying that his book is a guide to sauna design, not a general construction manual. The book is profusely illustrated and smartly designed.

Liikkanen is more than qualified to write this comprehensive book. Besides running the popular **Saunologia** blog since 2015 he is an adjunct professor at Aalto University with a Ph.D in Design. He has international hands-on experience as a consultant for several personal and commercial sauna projects. Earlier, Liikkanen’s authored a Finnish edition of

his *Secrets* book. The English edition is similar but with a well appreciated index. I met Liikkanen once in Helsinki and saw first-hand his passion and devotion to the subject.

What impressed me most was the scope of this ambitious book. Liikkanen treats equally all types of saunas from indoor to stand-alone outdoor saunas. He also writes about the special requirements of public saunas. His description of sauna stove options is comprehensive and detailed and his chapter four on air quality contains some of the best directions on ventilation and löyly I have seen in a book.

Liikkanen also acknowledges the special needs of people with physical disabilities and presents practical advice on how to accommodate them in the sauna. For the first time in my life, I have been dealing with an autoimmune disease that has temporarily affected my mobility. I never understood the challenges of climbing onto a sauna bench until my knees couldn’t bend.

Liikkanen is also not afraid to take on popular sauna myths, for example the myth of the superiority of the log cabin sauna. He acknowledges some of the well-known advantages of massive wooden walls such as their inherent insulation qualities and their ability to hold and release moisture, but then he goes on to explain that they are also more complicated to design, construct, and maintain than common alternatives. Over time, for example, log shrinkage becomes an issue and because of the thermal mass, they take a lot more time and energy to heat. Ventilation is often taken for granted, he explains, but properly crafted log walls are quite airtight and care should be taken to make sure there is adequate air flow by keeping the lowest rounds of logs free of sealing material.

Anyone who knows me, knows my love and respect for Finland and the Finnish. But one of the issues I've had over the years is the myopic way Finns have shared the sauna. Not only does Liikkanen give the sauna a historical and global context with the rest of the world's sweat bathing customs, he acknowledges the influence of other cultures on the sauna, especially Russian. Also, in my experience, Finns often take the sauna for granted and don't see the need to explain what it is exactly to foreigners. Liikkanen starts with a solid and easy to understand definition of what a Finnish sauna is, and what it is not.

This is a well thought out book, authored by a man who really knows his subject, and I highly recommend it for sauna lovers around the world. ❖

MIKKEL AALAND

Norwegian-American photographer, filmmaker, publisher and author who is especially known for his 1978 book *Sweat*, an illustrated history of sweat bathing. More info at www.mikkelaaland.com

The book is available on all Amazon stores and Saunologia (hard cover edition). More info at www.saunologia.fi/book-project-secrets/

Ylinkerros Oy
— KIINTEISTÖNVALITYS —

RAKKAUDESTA LAJIIN KOTISI ARVOISTA VÄLITYSTÄ

Toni Hälinen, Kiinteistönvälittäjä, LKV
p. 040 779 5405 | toni.halinen@ylinkerros.fi
www.ylinkerros.fi

Ylinkerros Oy | Runeberginkatu 61, 00260 Helsinki | Kauppalaantie 42, 00320 Helsinki

ISA:n kansainvälisen saunakongressin ajankohta on vihdoinkin päätetty

Eräs maailman suurimmista saunoista Aufgussia varten rakennettu.

Kansainvälinen saunakongressi (XVIII International Sauna Congress) on päätetty pitää ensi syksynä Saksan Stuttgartissa maailman suurimman sauna- ja kylpylälalan messujen, Interbadin yhteydessä. Kongressin järjestäjäksi ISA valtuutti Saksan Sauna-Bundin. Suunnittelutiimi on aloittanut jo työnsä.

Kongressin ohjelma tulee varmasti olemaan mielenkiintoisen huomioiden eri puolilla maailmaa meneillään olevat saunaan liittyvät tutkimukset ja hankkeet. Tutkijoista useat ovatkin jo olleet yhteydessä allekirjoittaneeseen tiedustellen mahdollisuutta osallistua joko esitelmöijänä ja/tai kuulijana. Kongressin rakentumista voi seurata ISA:n verkkosivuilta.

Aufgussin MM-kisat

Aufgussin MM-kisat järjestettiin 6–12.9. Puolassa Palac Saturnan kylpylässä. Puolan koronatilanne salli kisojen järjestämisen ja paikalle tuli runsaasti yleisöä kilpailijoiden lisäksi. Aufguss on saksalainen saunarituaali, jossa keskitytään saunomiseen kaikin aistein. Aufguss on saanut nopeasti laajaa suosiota ja sitä varten on rakennettu suuria "saunateattereita" eri puolille Eurooppaa. Myös saunatoimittajat näkevät Aufgussin laajan suosion tärkeänä. Sen kiuasratkaisut ovat mielenkiintoisia, sillä kiuastehoa tarvitaan Aufgussia varten suurimmissa paikoissa 250 kW tai jopa enemmän. Siksi saunayritykset osallistuvat kisojen rahoitukseen melkoisilla panoksilla.

Korona vaikuttaa edelleen

Korona vaikuttaa edelleen monessa maassa muun muassa yleisten saunojen aukioloon ja siten myös niiden

kannattavuuteen. Olympialaisten vuoksi esimerkiksi Tokion ja ympäristön alueen yleiset saunat jouduttiin sulkemaan jälleen. Myös Saksassa yleisten saunojen sulkeminen on jatkunut pitkään ja aiheuttanut alalle suuria taloudellisia vaikeuksia. Vaikeudet heijastuvat suoraan muun muassa Sauna-Bundin sekä vastaavien organisaatioiden toimintaan. Onhan Saksassa yli 10 000 yleistä saunalaitosta ja runsaasti tähän liittyvää muuta toimintaa.

Toivotaan, että tilanne pikkuhiljaa normalisoituu ja saunominen sallitaan kaikkialla. Ilman sauna ja hyvää löylyä elämä on paljon ikävämpää.

RISTO ELOMAA

Kansainvälisen Saunaliiton ISA:n
puheenjohtaja

www.saunainternational.net

ÄLYKKÄITÄ VALAISTUSRATKAISUJA AVAIMET KÄTEEN -TOIMITUKSENA

www.greenled.fi

KARTOITUS

SUUNNITTELU

ASENNUS

YLLÄPITO

GREENLED
The Light Side of Life

Ota yhteyttä!
Puhelin 020 125 5800

ELÄMÄNPELASTAJA.

*Tiedätkö sinä
varmasti ajokuntosi
aamulla?*

Laadukas Dräger alkotesteri tietää ja varmistaa liikenneturvallisuuden.

Alcotest 4000 on helppokäyttöinen ja luotettava ajokunnon varmistaja, täydellinen valinta ajokumppaniksi niin maalle kuin merelle.

Odotettu tuoteuutuus Alcotest 4000 on nyt saatavana jälleenmyyjillä.

Hanki omasi heti ja lopeta arvailu!

Dräger Alcotest 4000
- Se luotettava alkotesteri.

Myynti: Auto- ja venealan liikkeet.
Lisätietoja: drager.fi

Dräger

KESKITY SAUNOMISEEN JA MUUHUN TÄRKEÄÄN. JÄTÄ ISÄNNÖINTI ISÄNNILLE.

Täyden palvelun Isännät huolehtii kiinteistönne hallinnosta, taloudesta, tekniikasta ja arvon kehittämisestä.

Pyydä tarjous: isannat.fi

ISÄNNÄT OY
ISÄNNÖITSIJÄTOIMISTO

Kansakoulukatu 5 B 14

00100 Helsinki

Puh: 010 8383 400

asiakaspalvelu@isannat.fi

ISA-auktorisoitu
isännöintiyritys

45 vuotta luotettavaa isännöintiä.

Jokaisen matkailijan pitäisi saada kokea SAUNA

Helsingin uuden matkailupäällikön Nina Vesterisen mielestä saunalla on tärkeä rooli Helsingin ja koko Suomen matkailussa. Hän toivoo kuitenkin, että saunaelämyksestä tehtäisiin kansainväliselle matkailijalle helpommin lähestyttävä.

Teksti: Karoliina Saarnikko
Kuvat: Reetta Virtanen

» **E**dessäni istuu Helsingin kaupungin uusi matkailupäällikkö, Nina Vesterinen. Yli 30 vuotta matkailualalla toiminut Vesterinen on työskennellyt ulkomailla ja kotimaassa useissa eri tehtävissä: elinkeinoelämässä, koulutuksessa, konsultoinnissa ja tutkimuksessa sekä vastannut myös vuosia Suomen matkailupolitiikan edistämisestä. Viimeiset kaksi vuotta hän toimi Muonion matkailupäällikkönä ja nyt hän on Helsingissä.

– Tarkoituksenani on johtaa ja kehittää Helsingin matkailua ja tehdä sitä kestävästi ja älykkäästi, yhteistyössä monien toimijoiden ja yritysten kanssa. Matkailua edistetään kaupungilla monessa yksikössä ja kentällä on monia toimijoita, joten yhteistyö on tärkeää, hän kertoo.

Helsingin kaupunki tukee matkailutoimijoita koronan jälkeisessä ajassa

Vesterisen tehtävän aloitus sijoittuu mielenkiintoiseen ja haastavaan vaiheeseen Helsingin matkailun historiassa. Koronapandemia on kurittanut erityisesti pääkaupunkiseudun matkailua kovalla kädellä.

– Helsingin matkailusta perinteisesti puolet on liikematkustusta, joka pysähtyi lähes kokonaan koronan vuoksi. Toinen puoli koostuu taas ulkomalaisista matkailijoista, joten on selvää, että romahdus on ollut suuri, Vesterinen kertoo koronan vaikutuksista.

Nyt kaupungin matkailussa odotellaan toiveikkaana tilanteen muuttumista positiivisempaan suuntaan ja positiivisia merkkejä onkin jo ilmassa. – Tilanteeseen vaikuttaa moni asia. Tietenkin se, miten virus etenee ja miten rokotukset etenevät ja mikä on niiden teho. Vaikka rajoitukset poistuisivat meiltä, muiden maiden rajoitukset vaikuttavat suoraan myös meidän matkailutilanteeseemme, hän muistuttaa.

– Asiakkaiden taloudellinen tilanne on myös keskeisessä osassa, sillä Suomessa kuten muuallakin todella moni on joutunut työttömäksi tai lomautettu, joten rahalliset resurssit ovat aikaisempaa heikommät. Ja tietenkin

pelko, kuinka kauan kestää, että ihmiset uskaltavat jälleen matkustaa, hän toteaa.

Helsingin kaupunki on valmiina tukemaan matkailutoimijoita. – Voimme muun muassa kerätä ja välittää tietoa tulevaisuuden asiakkaista, keitä he ovat ja mitä he Helsingiltä kaipaavat. Tämän tiedon avulla matkailutoimijat voivat kehittää uusia tuotteita ja palveluita.

Lisäksi Helsingin kaupunki on vahvasti koronapassin kehittämisessä mukana ja selvittää sen mahdollisuuksia niin tapahtumien kuin matkailunkin suhteen.

Jo ennen korona-epidemiaa turvallisuus ja yhteiskunnan toimivuus olivat Helsingin matkailun valtteja. – Me olemme Euroopan pääkaupungiksi varsin pieni ja väljästi asutettu, Vesterinen muistuttaa. – Kun matkailu avautuu, nämä seikat sekä maineemme turvallisena maana myös pandemian liittyvissä asioissa merkitsevät varmasti matkustuspäätöksen tekemisessä, Vesterinen uskoo.

Unesco-tunnustus saatava paremmin käyttöön

Tuoreen matkailupäällikön mielestä saunalla on todella tärkeä rooli sekä Suomen että Helsingin matkailussa. – Jokaisen kansainvälisen matkailijan pitäisi saada kokea aito suomalainen sauna tullessaan Suomeen.

Hänen mukaansa kaupungin matkailuneuvonnasta kysytään usein, missä saunan voi kokea.

– Usein kysytään, miten se sauna toimii ja mitä se maksaa. Sitä tiedustellaan tietenkin, mennäänkö sinne alasti ja menevätkö miehet ja naiset yhdessä. Ja halutaan tietää ihan askel askeleelta ohjeita, miten saunassa toimitaan, Vesterinen listaa yleisimpiä kysymyksiä.

Sauna on tärkeä osa hyvinvointimatkailua ja sen kehitystä, mutta Vesterisen mukaan vielä jotain puuttuu.

– Sauna kaipaa ulkomaalaisen kannalta tuotteistamista. Elämyksen luomiseen pitäisi paneutua vielä enemmän. Kokonaisuuteen voitaisiin ottaa mukaan saunaruoka ja -juoma ja liittää mukaan enemmän tarinaa ja kerrontaa. Tarvitaan ohjeita vaikkapa

vihdontaan ja yleensäkin hyvään saunomiseen, Vesterinen pohtii.

– Elämyksellisiä paikkoja on tullut Helsinkiin viime vuosina lisää, kuten **Allas Sea Pool** ja **Löyly Helsinki**. Ne toimivat hyvin perinteisten korttelisaunojen rinnalla, jotka taas ovat mielenkiintoisia kulttuurillisia kokemuksia, Vesterinen toteaa.

– Ja sitten tietenkin hotellien saunat, myös ne ovat iso voimavara matkailun kannalta. Mutta hyödynnetäänkö niitä tarpeeksi? Vesterinen kysyy.

– Hotellin vastaanotossa toki kerrotaan, jos talossa on sauna, mutta tietävätkö kaikki ulkomaalaiset asiakkaat, mitä se tarkoittaa tai miten saunassa toimitaan, Vesterinen pohtii.

Vesterinen ottaa puheeksi myös Unesco-tunnustuksen. Suomalainen sauna valittiin viime vuonna Unescon ihmiskunnan aineettoman kulttuuriperinnön luetteloon.

– Tunnustus on hieno, mutta mielestäni sitä ei ole hyödynnetty vielä tarpeeksi. Tiedämme, että Unescon kohteet näyttelevät merkittävää roolia matkustuspäätöksissä ja tämä kannattaisi huomioida.

Sauna on myös yhteisöllisyyden rakentaja

Vesterisen ensimmäiset saunamuistot liittyvät isovanhempiin.

– Lapsuuden saunomiseen liittyy muistot isoäidin kanssa saunomisesta. Isovanhemmilla oli pihasauna ja se pihan poikki meneminen saunalle. Se tuoksu, kun makkara laitettiin kiukaalle kypsymään. Ja se, että kun kotona ei yleensä saanut limsaa, mutta saunassa sai pullon Jaffaa, Vesterinen nauraa.

Vesterinen pohtii myös saunan yhteisöllisyyttä. – Lapsuuden saunominen oli aina perhekeskeinen tapahtuma, mutta myöhemmin opiskeluaikana taloyhtiössäni oli paljon vanhempia ihmisiä ja saunoin heidän kanssaan yhdessä. Siinä samalla kuulin vanhoja tarinoita paikkakunnan historiasta ja elämästä ja perinteistä. Taloyhtiön yhteisöllisyys kasvoi, kun talon naiset istuivat yhdessä lauteilla, Vesterinen kertoo.

– Olenkin miettinyt, että tässä uudessa saunabuumissa ja uusissa

saunoissa on enemmän sitä yhteisöllisyyden hakemista kuin aiemmin, Vesterinen pohtii.

Nykyään sauna merkitsee Vesteriselle kerta viikkoon tapahtuvaa rauhoittumista ja hiljentymistä. Niin, ja puhdistumista.

– Kun asuimme aikoinaan ulkomailla, ensimmäiseksi Suomeen palattuani piti päästä saunaan, että sai ikään kuin pestyä puolen vuoden liat pois, Vesterinen naurahtaa.

Ulkomaillakin Vesterinen on saunonut ja tästä on kerrottavana hauska muisto.

– Kun asuimme aikoinaan Miamissa, meidän talomme alakerrassa oli sauna. Saunassa oli suomalainen kiuas, mutta siellä oli vain 40 astetta lämmintä ja kiukaan päällä varoitus, ettei siihen saanut heittää vettä. Me kävimme siellä vähän salaa aina silloin kun ei ollut muita ja pistettiin kiuas kovemmalle ja otettiin kunnon löylyt, Vesterinen nauraa. ❖

Missä ja milloin saunot nykyään?

Kerran viikossa, kerrostalon saunavuorolla. Mökillä omassa puusaunassa.

Ikimuistoisin saunakokemus?

Ensimmäisen kerran kävin savusaunassa vasta 15 vuotta sitten maaseudulla ja se oli upea kokemus. Se pehmeä löyly ja tuoksumailma ja kauniit maisemat ympärillä. En tiedä, miksi sen kokeileminen kesti niin kauan.

Vihta vai vasta?

Vihta. Isoäitini kanssa käytiin tekemässä vihtoja ja hän opetti, miten se tehdään.

Missä haluaisit seuraavaksi saunoa?

En ole käynyt vielä Jätkäsaaren Uudessa saunassa, joten sanon, että siellä.

Ulla-Maija Rouhiainen, kerro hieman itsestäsi?

– Olen Ulla-Maija ”Ullis” Rouhiainen, matkailuammattilainen jo yli 45 vuoden ajan. Minulla on **Ullis Travel Studio Oy**, perheyri-tytys, jossa myyn matkaohjelmien suunnittelua ja opastus- ja ohjelmapalveluja. Olen myös tietokirjailija, kirjoitan parhaillaan kirjaa Hietaniemen hautausmaan naisista. Olen kotoisin Savonrannalta ja minulla on hyvin multikulttuurinen iso perhe. Toimin myös matkailualan kouluttajana ja olen tehnyt matkailusta ison aineiston opiskelijoille: *Kulttuurihistoriaa kaikille matkailuammattilaisille.*

Ulla-Maija Rouhiainen

Miten päädyit tekemään saunaopastuksia?

– Oivalsin aikoinaan Suomen kulttuurihistoriasta ne kaksi keskeisintä asiaa, jotka erottavat meidät muista kulttuureista: suomen kieli ja sauna. Ja nämä ovat vieraille ne vaikeimmat ja eksoottisimmat suomalaiset jutut.

– Kaikki kollegat puhuivat luonnosta matkailun keskeisimpänä juttuna. No, luonto on tietenkin keskeinen, mutta se on subjekti siinä missä ihmisenkin, mutta kun ihminen rakentaa saunan luontoon, siitä tulee kulttuuria. Suomen saunakulttuuri on ainakin yhtä vanha kuin Egyptin pyramidit. Suomen kansan tarinat ovat yhtä vanhoja kuin Vanha Testamentti, Ilias ja Odyssia.

Sauna on ulkomaalaiselle eksoottinen

Matkailun pitkäaikainen ammattilainen Ulla-Maija Rouhiainen on saunottanut lukuisia ulkomaalaisia vieraita. Hän on toiminut pitkän uransa aikana monien ulkolaisten vieraiden, niin median kuin "tavistenkin", opastajana suomalaisen saunan saloihin. Rouhiaisella on siis paljon kerrottavaa siitä, miten ulkomaalaiset kokevat saunan ja miten se kannattaa heille esitellä.

Kuvat: Kari Rouhiainen

Miten sauna kannattaa esitellä ulkomaalaiselle vieraalle?

– Olen opastanut eri kulttuureista ja ammatillisista taustoista tulevia ihmisiä saunakeikoillani. Asiallinen ja hyväntuulinen opastus toimii yleensä aina ja madaltaa saunan kynnystä. Olen tehnyt medially ja muillekin oman tiedotteen, jottei heidän tarvitse kaikkea siinä hikisinä kirjoittaa ylös tai painaa mieleensä.

– Ja kun ymmärrämme, että matkailu on "hospitality industry", vieraanvairuusteollisuutta, ja lisäksi opimme, että vieras-sanan alkuperä on sana vierä – otamme vieraan viereen – pääsemmekin opastamaan vieraamme suomalaisten kulttuuriin, koko sen eksotiikkaan. Sen asiallisen alasto-

muuden, toisen kunnioittamisen ja tasa-arvon, kylmän ja kuumien välisen pimeyden, luonnon ja ihmisen väliin syviin merkityksiin. Ei tämän ihanaa voi ihmiselle esitellä. Ja tämän kaiken minun kaltaisen saunapöytä saa kokea keikallaan, kun ei vieraita meinaa saada lähtemään sieltä saunasta ja uimasta millään takaisin hotelliin.

Mikä sinun mielestäsi saunassa on vaikeinta ulkomaalaisille?

– Kaikkien ei tarvitse mennä saunaan, jotkut haluavat vain katsella. Ihmisillä on monia syitä olla menemättä saunaan ja sitä pitää kunnioittaa. Mutta kyllä muiden esimerkki houkuttaa ja haastaa usein kokeilemaan. Suomen EU-puheenjohtajuuskaudella 2019

veimme syksyllä monenlaisia virallisia delegaatioita tutustumaan saunaan. Menomatalla osa porukasta oli valmiina ja innoissaan, osa epärii ja muutama oli päättänyt jättää kokeilematta sauna. Lopulta kuitenkin kaikki yleensä kävivät sekä saunassa että meressä, vähintään neljä kertaa ja me bussikuskin kanssa vain joimme kahvia ja odottelimme.

Mikä saunassa viehättää ja hurmaa ulkomaalaiset?

– Teimme virtuaalisen saunapöydän tämän vuoden tammikuussa iranilaisen matkatoimiston asiakkaille Teheraniin ja Isfahaniin. Lähetimme suorana "streamina" Zoom:in kautta asiakkaille saunapöydän, jossa

kollegani kylpivät ja kävivät uimassa jäisessä Suomenlahdessa ja kertoivat samalla kameralle kokemuksistaan. Lopuksi syötiin lohikeittoa.

Kysyin iranilaisilta etukäteen, mitä kuvassa saa näkyä ja ohjeeksi sain, että miehet ilman vaatteita ovat ok vyötäröön asti, mutta naisten olkapäät pitää pistää piiloon, muuten voidaan olla uimapuivussa. No, kyllä ne olkapäät ja sääret vilahtelivat, mutta kaikki meni mukavasti emmekä loukanneet kenenkään tunteita.

– Ilman kunnon maantieteellistä ja historiallista kehystä, saunatoteutus Iraniin olisi jäänyt irralliseksi ja kummalliseksi hupsujen ihmisten pelleilyksi tai kuumuuden ja lumen ja jääkylmän meren ihmettelyksi. Tein suorassa lähetyksessä lumipallon, johon piirsin kartan, itäisen pallonpuoliskon ja merkkasin Iranin ja Suomen sijainnit ja näytin että nyt oltiin pohjoisessa, 60 leveysasteella, jäisen meren rannalla, jossa ensimmäinen pysyvä rakennus muutamia tuhansia vuosia sitten oli sauna. Samaan aikaan Iranissa eli Persiassa (Elamissa) rakennettiin temppeleitä ja tärkein kaupunki oli Susa – nykyään Shush. Oli uskottoman kaunis tammikuinen sunnuntaiamu, Suomenlahti oli alkanut jäätyä ja saunoja lämmitettiin. Asiakkaiden palautteet olivat suorastaan haltioituneita.

Ikimuistoisin saunakokemus ulkomaalaisten vieraiden kanssa?

– Ikimuistoisin saunakokemus on ollut varmaankin **Helsingin Saunasaaressa** toteuttamamme mukava sauna-ilta Finnairin japanilaisille vippiasiakkaille. Ei silloin tapahtunut mitään merkillistä, mutta kaikki meni

nappiin ja asiakkaat olivat onnellisia. Kukaan ulkomaalainen ei ymmärrä suomalaista saunakulttuuria niin hyvin kuin japanilainen vieras. Ja paras saunakokemus on hiljainen eikä mikään spehtaakkeli.

Mitä hyvässä saunotussaunassa on oltava?

– Kaksi juttua pitäisi minusta ottaa aina huomioon: pukuhuoneessa pitäisi olla todella runsaasti tilaa – isot kaapit tavaroille ja hyllyt kännyköille ja silmälasille. Jos pidetään niukkuudesta sisustuksessa, pitää kuitenkin varata useita vaatekoukkuja per kylpijä ja varata tilaa kengille. Sen lisäksi pukuhuoneessa pitää olla ilmaa ja lattialla kunnon rallit, ettei vesi ja sora muutu kuraksi. Ja vielä – voisiko vilvoittelutila olla ihan erillinen veranta, huone? Sumiaisten naiset keksivät hienon ja halvan konstin, jolla vilvoittelukokemuksesta tuli luksusta. Kylpypyyhe pysyi siistinä pyyhkeenä, mihin se on tarkoitettukin, mutta vilvoitteluun varattiin tavallinen aluslakanä. Lakana suojasi tuulelta, itikoilta ja naapurin katseilta. Rouvat ottavat aina toisistaan mielellään kuvia, jotka toimivat sosiaalisessa mediassa yrityksen mainoksina. Kukaan ei halua olla kuvissa ruman näköinen – tooga peittää kilot ja korostaa kauneutta.

Miten sauna näkyy sinusta Helsingin matkailussa?

– Helsingissä on ihania saunoja vieraille. Helsingin ykkösnähtävyyksiä on Löyly-sauna. Vanhat Kotiharjun sauna ja Arla ovat hienoja paikkoja asiakkaille. Näihin vanhoihin saunoihin viedään ihmisiä, jotka ymmärtävät perinteen eksotiikan ja sen ”rockin”,

joka näiden saunojen tunnelmaan liittyy. **Saunasaari** ja **Uunisaari** ovat lyhyen merimatkan päässä ja irrottavat asiakkaat arjesta. Mutta lisää hyviä saunoja tarvitaan.

Omalla yritykselläni on kierros nimeltä **Helsinki Sauna City Tour**, joka sisältää kaikki kaupungin tärkeimmät nähtävyydet ja lopuksi mennään kylpemään asiakkaalle sopivaan saunaan.

Mitä ajattelet suomalaisen saunan Unesco-tunnustuksesta?

– Sauna on sivistystä, tasa-arvoa, kestävää kehitystä, terveyttä, kauneutta, hyvyttä ja viisautta. Olen isoäiti ja kun vien lapsenlapseni saunaan, olen ylpeä ja onnellinen tästä asiasta. Ja ukki tietenkin tekee pienet vastat, ne ovat arvokkaita. UNESCO:n tunnustus on ehdottomasti paikallaan. On hienoa, että nuoret sukupolvet niin luontevasti ovat ottaneet saunan osaksi omaa kulttuuriaan ja kutsuvat oman ikäisensä ulkomaiset vieraat kohtamaan toisensa saunassa. Sauna tekee maailman paremmaksi. ❖

Lisää Ulla-Maija Rouhiaisesta
www.ullistravelstudio.fi

Ulla-Maija on kirjoittanut myös kirjan kylpemisen kulttuurihistoriasta. **Satu meni saunaan. Matkailua ja kylpemisen kulttuuria (Sauna. The Bathing and the Tourist)** kirjan saa tilattu Ulla-Maijalta PDF:nä ilmaiseksi sekä suomeksi että englanniksi.

Matkailijan saunavinkit

Listasimme muutamia Suomen lukuisista yleisistä saunoista. Ne ovat loistavia kohteita niin kotimaan matkaajille kuin ulkomaisillekin matkailijoille.

Kankaan sauna

■ Uusi, mutta perinteinen sauna Jyväskylässä. Naistensauna keskiviikkoisin ja miestensauna torstaisin. Perjantaisin ja lauantaisin sekasaunavuorot.
Kympinkatu 3, Jyväskylä
www.kankaansauna.fi

Puusaun

■ Perinteikkääät löylyt luonnonkauniin Narvijärven rannalla, Rauman lähellä. Rantasaunalla on yleisövuoroja, ympärivuotisessa käytössä on lämmin palju, jonka käyttö sisältyy pääsymaksuun.
Ruonantie 319, Lappi
www.puusaun.com

Suomensaaren Sauna

■ Voimistelu- ja Urheiluseura Lielahden Kipinä ry:n ylläpitämä kaikille avoin sauna. Avoinna ympäri vuoden.
Lentävänniemenkatu 10, Tampere
www.lielahdenkipina.fi/suomensaaren_sauna.htm

Hinkan saunat

■ Yhteisöllinen sauna Saimaan rannalla, Joutsenossa. Avoinna kesäaikaan.
Rantatie 540, Joutseno
www.hinkansaunat.fi

Tanelinlammen avantosauna

■ Lakeuden Avantouimareiden ylläpitämä sauna Seinäjoella. Avoinna ympäri vuoden.
www.lakeudenavantuimarit.net

Hämeenkyrön Talviuimarit ry:n savusauna

■ Tämä hämeenkyröläinen savusauna valittiin vuonna 2009 Ikäalisten saunafestivaaleilla Suomen parhaaksi savusaunaksi yritys-saunojen sarjassa.
Kauhtuantie 6, Hämeenkyrö
www.hameenkyrontalviuimarit.fi/savusauna

Uimolan savusauna

■ Tarjolla savusauna-, turvesauna- tai kylpytynnyrielämyksiä Rautjärven rannalla. Yleisiä savusaunailtoja kevästä loka-kuun puoleen väliin.
Kiiskitie 38, Rautjärvi
www.uimolansavusauna.com

Teijon kyläsauna

■ Teijon ruukinsatamassa sijaitseva kyläsauna, jota ylläpitää Teijon Alueen Kyläyhdistys. Avoinna ympäri vuoden keskiviikkoisin, perjantaisin ja sunnuntaisin.
Kyläsepänkuja, 25570 Teijo.
www.teijo.fi/palveluja/kylasauna/

Sompasauna

■ Kaikille avoin ja ilmainen sauna Helsingin Hermanninrannassa.
Verkkosaarenkuja 6, Helsinki
www.sompasauna.fi

Jämsän Saunakylä

■ Vanhojen savusaunojen elämyskylä. Avoinna ympäri vuoden.
Pataniemi 420, Juokslahti
www.facebook.com/saunakyla

Kiilopään savusauna

■ Kiilopään sauna on sanottu Lapin legendaarisimmaksi saunaksi. Päärakennuksen saunat käytössä kesällä päivittäin. Yleisövuoroja myös savusaunaan ja uintipaikalle Kiilopuron rannalla.
Kiilonpääntie 620, Saariselkä
www.kiilopaa.fi/palvelut-jaelamykset/sauna/

Ylöjärven avantouimarit ry:n sauna

■ Ylöjärven avantouimareiden saunat (tavallinen ja savusauna) sijaitsevat Veittijärven rannalla.
www.ylojarvenavantouimarit.fi

Kokkilan sauna

■ Salon Seudun Avantouimareiden ylläpitämä sauna Kemiönsaaren pohjoispuolella. Talviuintikausi alkaa syyskuun alussa.
www.salonseudunavantuimarit.fi

Saunaruoka yhdistää kaksi kulttuuria

Sauna on ehdottomasti tärkein asia, josta Suomi tunnetaan. Siihen liittyy niin onnellisuus, puhtaus kuin ystävyyskin. Samoja arvoja, joita liitetään nykyään myös hyvään ruokaan ja ruokaelämyksiin.

Teksti: Esa Vuorenmaa

Kuvat: Dujiangyanin kuvapankki ja Matti Johannes Udd

Jättiläispandojen myötä Suomi on saanut kumppanikseen Dujiangyanin kaupungin Sichuanin maakunnasta Kiinasta. Maakunta on pandojen lisäksi tunnettu myös upeasta ruoastaan, puhtaasta luonnosta ja taolaisuuden ja taijin kautta myös mielenrauhan tavoittelusta. Meitä suomalaisia ja kiinalaisia näyttäisi yhdistävän side samoihin tunnetiloihin.

Saunaravintolaketju Kiinaan?

Dujiangyanin kaupungin ja SnowPanda Education and Research Consortium SERC:in yhteistyö sai alkusysäyksen keväällä 2019 kun Ms Xianli Chen heitti Dujiangyanissa meille kysymyksen, miten he saisivat suomalaisen saunan osaksi matkailutarjontaansa. Juuri oikea kysymys ja juuri oikeaan aikaan!

Asiat etenivät ja lokakuussa alikirjoitimme sopimuksen, jossa sitouduimme yhdessä avaamaan suomalaisen saunamaailman Dujiangyaniin. Mukana olivat Honkarakenne Oyj, Sauna from Finland ry, Dujiangyanin kaupungin rakennusvirasto sekä me. Eli siis täydellinen kokoonpano saunaravintolan onnistuneeseen toteutukseen Kiinassa. Mutta neljän kuukauden ku-

luttua tästä kaikki lennot peruttiin ja koronavirus pysäytti maailman.

Kokonaiselämys houkuttelee ja yhteistyö sitouttaa

Pandemia antoi kuitenkin aikalisän asioiden ideointiin ja uusien tapojen löytämiseen. Ehkäpä saunaa kannattaisikin lähestyä samanlaisesta useasta eri suunnasta ja tarjota kokonaisuuksia pilkkoen ne vastapuolta kiinnostaviin paloihin. Ruokaelämys tuntui hyvältä idealta, varsinkin kun Sauna from Finland ry oli sitä jo talven aikana vienyt vahvasti eteenpäin.

Aiemmassa työssäni olin tutustunut ruokakehityksen professori Anu Hopian ja asiantuntija Nanna Rintalan tapaan tehdä ruokakehitystä työpajojen kautta, joten kokoonpano tuntui aika selvältä. Yhteistyöhön otettiin mukaan myös Sichuanin keittiön huippukokkeja kouluttava Chengdu Technician College Dujiangyan Institute. Ehkäpä kiinalaistenkin tie suomalaiseen saunaan kävisi vatsan kautta. Anu Hopiaa lainatakseni: "ruoka on yksi tärkeimmistä kulttuurien välisistä lähettiläistä".

Chengdu Technician College Dujiangyan Institute kouluttaa Sichuanin alueen huippukokkeja.

Ruokakehityksen professori Anu Hopia ja asiantuntija Nanna Rintala.

Tänä syksynä toteutettavat ruoka-elämyksen kehittämiseen tähtäävät työpajat ovat mielestäni vasta alku-soitto yhteistyölle. On mielenkiintoista nähdä, miten Sichuanin ruoka-ammattilaiset kokevat meidän saunaruokamaailmamme ja mitä he tekisivät toisin. Kokemukset rakentuvat juuri niistä pienistä onnistuneista yksityiskohdista ja uudistuksista, joita tällä yhteistyöllä haemme. Saunaruokaelämyksen kehittäminen ei tue pelkästään kansainvälisyyttä vaan parhaimmillaan se kehittää myös meidän omia näkemyksiämme saunomisesta.

Verkostoyhteistyöllä Kiinaan

Kiinaan tapahtuvan sauna-yhteistyön taustalla on Ähtäristä käsin toimiva avoin yhteistyöverkosto eli **SnowPanda Education and Research Consortium SERC**. Sen tehtävänä on etsiä vastauksia ja suomalaisia kumppaneita kiinalaisiin yhteistyöprojekteihin. SERC:in strategiaa jäseniä ovat Haaga-Helia ammattikorkeakoulu Oy, Seinäjoen Ammattikorkeakoulu Oy, Tampereen yliopisto, Vaasan yliopisto, Seinäjoen yliopistokeskus sekä Koulutuskuntayhtymä Sedu. Tutkimus- ja koulutustoimijoiden lisäksi verkostoon kuuluu kasvava joukko yrityksiä sekä asiantuntijakumppanijäseniä kuten esimerkiksi Sauna from Finland ry. Laajan verkoston avulla on tarkoitus löytää aina asiakkoitaisesti paras mahdollinen kumppanikokoonpano antamaan paras mahdollinen palvelukokemus projekteihin. ❖

Kirjoittaja on SnowPanda Education and Research Consortium SERC:in projektipäällikkö, joka koordinoi Ähtäristä käsin SERC-yhteistyötä.

Lisätietoja: www.serc.fi

T2H

Ihania koteja

Rakennamme Ihania koteja
pääkaupunkiseudulla ja Pirkanmaalla.

Tutustu kohteisiimme ja kysy lisää 044 991 6571
www.t2h.fi [t2h.fi_ihaniakoteja](https://www.instagram.com/t2h.fi_ihaniakoteja) T2H - Ihania koteja

Ähtärin Saunaravintola Kiulu on kokeilemisen arvoinen

Teksti ja kuvat: Jouni Ahonen

Saunaseuran jäsen ja Haaga-Helia AMK:n kaupallinen johtaja ja vararehtori Jouni Ahonen kävi kesällä Ähtärissä ja testasi Saunaravintolan Kiulun. Vaikuttuiko hän kokemastaan?

Ahtärin **Moksuniemi** on tunnettu matkailualue, jossa sijaitsee maankuulujen Lumi ja Pyry -pandojen koti Ähtärin Eläinpuisto. Sen lisäksi Moksuniemestä löytyy myös Suomalaisten veljesten suunnittelema Hotelli Mesikämmen, ekologinen seikkailupuisto Flowpark, vireä leirintäalue sekä useita muita käyntikohteita. Vuonna 2020 Moksuniemen tarjonta täydentyi trendikkäästi modernilla Saunaravintola Kiululla, jossa on kaksi avointa yhteissaunaa, uimalaituri, ravintola kattoterasseineen ja laaja venelaituri. Kiulun läheisyydessä toimii myös Zoo-Rent, josta voi vuokrata SUP-lautoja, kanootteja, kajakkeja, soutuveneitä, maasto- ja läskipyöriä (fatbike), vesijettejä sekä Buster-moottoriveneitä. Paikalle Moksuniemeen pääsee autoilla, veneellä, pyörällä tai kävellen.

Saunaravintolan suuri suosio yllätti

Saunaravintola Kiulun alku on ollut menestys ja lämpimät kesät ovat houkutelleet paikalle runsaasti saunojia. Olen itse saunonut Kiulussa kolmesti vuosina 2020 ja 2021. Saunojia on jokaisella kerralla ollut sopivasti; toki tilaa suuremmallekin määrälle olisi ollut.

Sisäänkäynti saunoihin tapahtuu ravintolan pääsisäänkäynnin kautta. Kesällä 2020 saunajat joutuivat odottamaan samassa jonossa janoisten ja nälkäisten vierailijoiden kanssa. Ilmeisesti suuri suosio tuli yllätyksenä ja siitä kärsivät eritoten saunajat. Vuodelle 2021 palvelua on sujuvoitettu.

Yhteissaunoihin siirrytään pukeutumistilojen kautta. Ne ovat nykykäytännön mukaisesti pieniä ja siten hieman epäkäytännöllisiä, mutta erittäin tyylikkäitä. Tumman sävyn ja puun yhdistelmä luo saunakokemukseen laadukkaan ensivaikutelman.

Pukeutumistiloista on käynti isom-

paan lounge-tilaan, jossa on mahdollisuus yhteisölliseen oleskeluun varsinkin huonon sään sattuessa kohdalle. Aurinkoisena päivänä ei sisälle kannatakaan jäädä. Lounge-tilasta on käynti myös **LehtoPeatin** turvehoitoihin. Hoidot on varattava aina etukäteen.

Suihkuja saunojille löytyy sekä pukeutumistilojen että lounge-yhteydestä. Saunamaksuun kuuluu pyyhe ja pellavainen kestopefletti. Saunajuomia voi tilata mukaan ravintolan myyntitiskiltä ja saunamakkaroitakin on tarjolla.

Upea sauna numero 2!

Ensimmäiseen saunaan pääse suoraan lounge-tilasta ja se on vierailukerroillani ollut selkeästi miedomman lämpöinen. Saunatila on riittävän iso, lauteet korkealla ja niissä on tilaa isommallekin porukalle. Lauteita voi myös käyttää loikoiluun ja nautiskeluun, sillä panoraamaikkunan kautta aukeaa huikea näkymä Hankavedelle.

Koko Kiulun saunaelämyksen kohokohta on sauna numero 2, joka on yksiköistä pienempi, mutta tarjoaa kipakat löylyt ja suorastaan fantastiset maimemat. Koko seinän kokoinen ikkuna toimii niin kesällä kuin syksylläkin. Upotettu kiuas ja matalat yksi portaiset lauteet luovat saunaan intiimin tunnelman.

Uintiin ja auringonottoon Kiulu tarjoaa leveän laiturin, joka on vain saunojiensa käytössä. Matkaa uimaan höystävät järveen laskevat kalliokielekkeet ja laiturin materiaali on erittäin miellyttävä jalalle. Laiturilla voi rentoutua lepotuoleilla tai palata uinnin jälkeen saunan löylyihin. Kannattaa kuitenkin hetkeksi pysähtyä ihailemaan suomalaista luontomaisemaa.

- ① Kiulu on mukava paikka saunomiseen ja oleskeluun.
- ② Laiturilla voi ottaa aurinkoa ja uida.
- ③ Kakkos-saunasta on upea panoraamaikkuna Hankavedelle.
- ④ Saunoihin mennään sisään ravintolan pääsisäänkäynnin kautta.
- ⑤ Tumman sävyt ja puu on nykyään suosittu yhdistelmä saunoissa.
- ⑥ Suihkutilat ovat tyylikkää ja tunnelmalliset.

Kiulun ravintolasali on valoisa ja pelkistetty.

Ruokalistan suunnitellut huippukokki Tomi Björck

Saunomisen jälkeen on mahdollisuus siirtyä ruokailemaan joko ravintolasaliin tai suurelle terassille. Kiulun ruokalistan suunnittelussa on ollut apuna huippukokki Tomi Björck. Björck tunnetaan useista menestyneistä ravintoloistaan sekä kokkiohjelmasta Master-Chef Suomen päätuomarina.

Ruokalista on yhdistelmä kansainvälisiä ja paikallisia herkkuja. Oma suosikkini on **Björckin karamelli ribsit**. Eniten listalta näyttää kuitenkin menevän burgereita.

Kokonaiskokemus positiivinen

Kokonaisuutena saunakokemus Kiulussa on positiivinen. Jonkin verran paikan kaupallisuus verottaa kokemuksen elämyksellisyydestä, mutta perusasiat eli saunat toimivat moitteettomasti. Ne sulautuvat hyvin luontoon ja tarjoavat visuaalisen kokemuksen itse saunomisen lisäksi. Kiulun henkilökunta on palvelualtista ja asiakaskunta ainakin kesäaikaan hyvinkin moninaista. Onpa joukossa jopa ähtäriläisiä julkkiksia...

Psst! Ähtärin Eläinpuiston alueelle on tänä vuonna noussut myös savusauna osaksi kotieläinpihan kokonaisuutta. Sen avaamista saunojille suunnitellaan parhaillaan. ❖

Lisätietoja www.kiuluun.fi

ANNA MAINOSTUOTE, JOKA JÄÄ KÄYTTÖÖN.

Tutustu valikoimaamme: www.griippi.fi | Griippi Oy, puh. 02-2516611, griippi@griippi.fi

Hyvä valaistus luo kodin tunnelman!

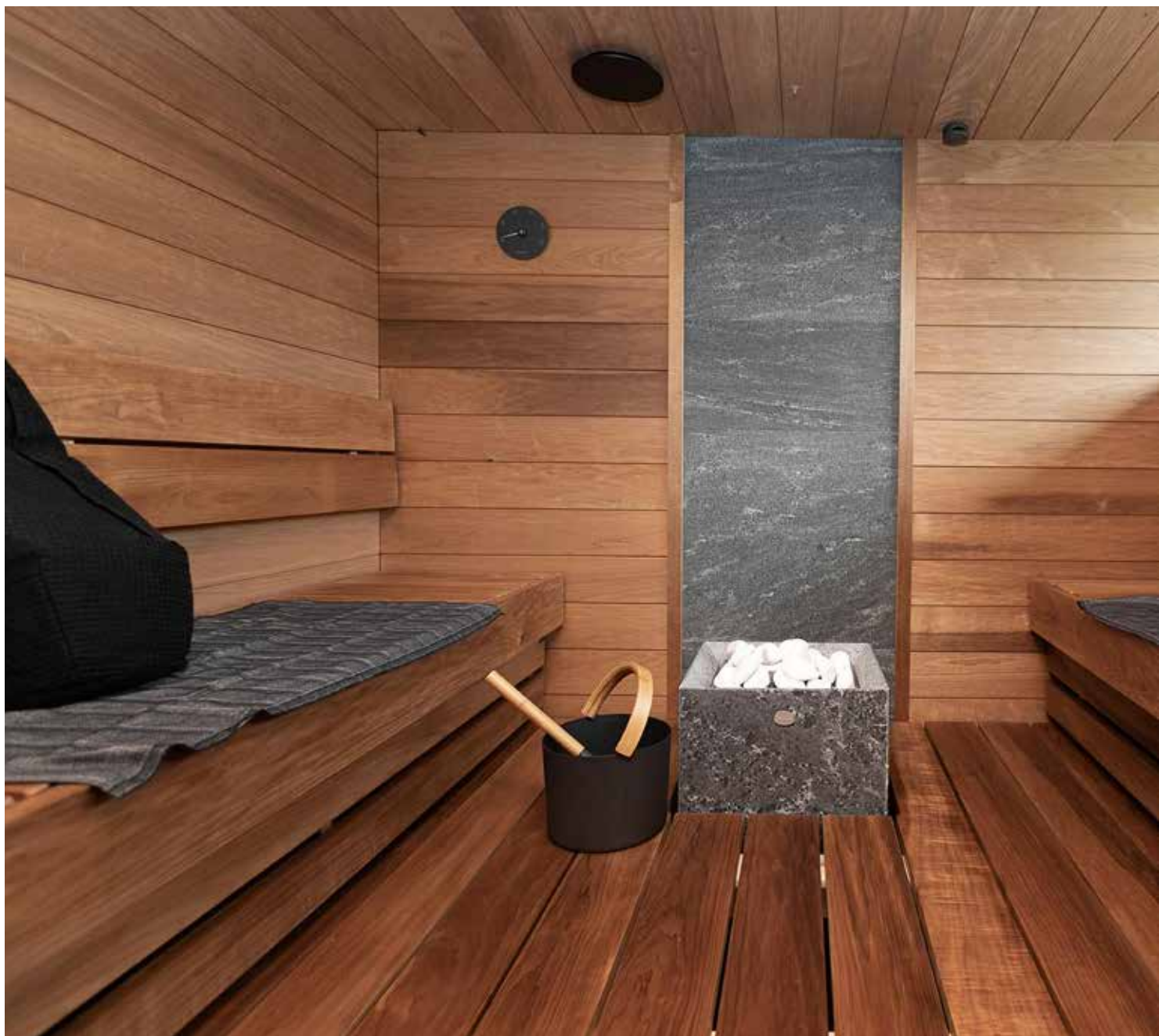
Oikealla, hyvin suunnitellulla valaistuksella luot kotiin miellyttävän tunnelman. Laadukas valaistus toistaa myös sisustuksen materiaalit arvokkaasti ja lisää asukkaiden hyvinvointia.

Tutustu laajaan valaisinvalikoimaamme kotisivujemme kautta tai ota meihin yhteyttä! Saunaseuran jäsenille veloitukseton valaisinsuunnittelu!

www.sg-oy.fi

info@sg-oy.fi

020 730 3960

Saunatrendit Lohjan Asuntomessuilla, oliko niitä?

Saunologi Lassi A. Liikkanen kävi tutustumassa Lohjan Asuntomessujen saunoihin. Mitä ovat vuoden 2021 messujen hitit ja hutit?

Teksti ja kuvat: Lassi A. Liikkanen

Viimeksi vuoden 2020 asuntomessuilla povasin laatoituksen hiipimistä saunoihin. Tämä jäi kuitenkin toteutumatta.

Lohjan messutalojen saunoissa tois-tuvat erittäin voimakkaasti aiemmilta vuosilta ja vuosikymmeniltä tutut ratkaisut: yhtenäiset laudetasot II-mallin lauteilla, integroidut pilarikiukaat ja leveät puumateriaalit.

Parilta viime vuodelta tutuista ratkai-suista kapeammat seinäpaneelit eri muodoissaan ovat kuitenkin selvästi tulossa takaisin. Muutos ei ole vielä saa-punut joka saunaan, mutta viitteitä on.

Kerrostalarakentamisessa asunto-kohtaisista saunoista tulossa pian poikkeus. Lohjan vuokrataloissa tyylikkäästään saunatilat oli sijoitettu ylimpään kerrokseen. Saunavuoro-jen varaus ja saunan lämmitys toimii sähköisen järjestelmän kautta, joten saunaa ei pidetä varmuuden vuoksi päällä viikkokellolla.

Pientalojen suhteen vaikutelmani saunojen osalta vuoden 2021 messuilla on varsin vaatimaton. Puukiukaiden katoaminen jopa säällittää, tosin ei ehkä yllätä. Saunat ovat varsin pieniä, jolloin niihin ei saa halutessaankaan mahtumaan puukiuaista.

Sähkökiuas ei sinänsä saunologin mielestä pilaa saunaa, mutta kun se yhdistyy kohteissa edelleen käsittä-mättömän yleisiin virheisiin saunan perusrakenteissa, on lopputuloksena

sellainen kompromissi, johon kukaan kodinrakentaja tuskin on ajatellut alun perin sitoutuneensa!

Messujen kolme kiinnostavinta ideaa saunaan

Mutta löytyy messuilla hyviäkin ide-oita saunan rakentajalle. Saunologia puhuttelivatkin saunakokonaisuuksien sijaan yksityiskohdat. Messujen kolme ehdottomasti kiinnostavinta ideaa olivat liukuovi saunassa, vaihtoehtot puulauteille sekä shou sugi ban -polt-tokäsittely paneeli.

Liukuovi oli kahdessa pientalossa. Molemmat ovet olivat kotimaisen **Liunen** valikoimista. Liukuovi on tilaa säästävä vaihtoehto, jolla voi saada suhteellisen ison kulkuaukon, kunhan sivuseinän on suunniteltu liukuoven mukaan. Olen itse suhtautunut liuku-oviin varauksella niiden turvallisuus-näkökulmien vuoksi. Liune on kuiten-kin tuonut markkinoille nimenomaan saunaan sopiva liukuoven, joten aika näyttää, miten turvalliseksi se tode-taan.

Erään kohdetalon saunassa ei ollut perinteisiä lauteita vaan kaksi kan-kaista istuinta ja näyttävä, valkoinen Aino-kiuas. Saunan mittasuhteiden perusteella saunaelämys on hyvin leppoisa. Mikäli tämän tyyppisiin lau-teisiin yhdistäisi kiertoilmasauna-tekniikkaa niin ratkaisu olisi heti kiinnostavampi. Idea ei ole uusi, mutta mukavaa vaihtelua.

HITIT

- Liukuovi saunassa
- Vaihtoehtot puulauteille
- Polttokäsittelyt paneelit

HUTIT

- Lauteiden ja kiukaan väärät suhteet
- Puutteellinen ilmanvaihto
- Lauteiden heikko puhtaana pidettävyyys

Liunen liukuovi kohteessa ProModi.

Pyörteen ranta-
tuolit korvaavat
perinteiset
lauteet.
Kohteessa
näky myös
liukuovieleменти.

Japanissa suosittu shou sugi ban -niminen puun polttokäsittely ei sekään ole uusi. Vastaavia ratkaisuja on meilläkin aiemmilla vuosituhansilla käytetty menestyksekkäästi. Tämän puun kestävyyttä parantavan käsittelyn voi toteuttaa monin tavoin eriasteisella poltolla, viimeistelyllä ja öljyamisellä. Viimeistelyvaiheessa voidaan hiiltynyt puu poistaa osin, kokonaan tai jättää ennalleen. Yhdessä messukohteessa nähdään miltä käsittelemättömästä "hiilipaneelistä" tehty sauna näyttää. Idea on lupaava. Kyseisen kohteen kuusesta valmistetut paneelit olivat Rusticwoodin.

Kolme typerintä mokaa

Moni kakku päältä kaunis voisi sanoa messujen pientalojen saunoista. Saunat on yleensä stailattu kuvausta varten vimpan päälle. Ne on toteutettu ammattitaitoisesti ja puutyö on tyylikästä. Ongelmia on siinä, millaisen suunnitelman mukaan puutyöt on tehty. Seuraavat virheet toistuvat

turhan tiheään: liian matalat lauteet ja korkea kiuas, puutteellinen ilmanvaihdon poistoputkisto sekä lauteiden heikko puhtaana pidettävyys.

Lauteiden väärä korkeusasema vesittää sauna- ja löylykokemuksen tehokkaasti. Jos ylälaude on kattoon nähden liian matala, kuluu energiaa turhaan ja kunnon löylyjä on mahdollonta saada ilman vippaskonsteja. Messujen pientaloissa useammassakin kohteessa katto on 130 cm, jopa 135 cm ylälauteesta. Tämän huomaa kylminä varpaina, sillä kiukaaksi on useimmiten valittu korkea pilarikiuas. Pilarikiuas on näyttävä ja integroituna tilaa säästävä, mutta rikkoo törkeästi suosimaani löylyn lakia.

Koska kaikissa kohteissa on koneellinen ilmanvaihto, on ensiarvoisen tärkeää toteuttaa se oikein. Tässä LVI-tekniikka yleensä onnistuu tuloilman suhteen riittävän hyvin, mutta poistoilmassa mennään samalla tavalla pienimmän vaivan kautta ja jätetään asentamatta lauteiden alle tarvitta-

va ensisijainen poisto saunakanavan päähän. Tästä seuraa energianhukkaa, epätasainen lämpötilajakauma (kylmät varpaat) sekä nopeasti hupenevat löylyt. Valitettavasti suurimmassa osassa messukohteiden saunoista tämä on edelleen vallitseva toteutus.

Kolmas synty on sekin vanha juttu. II-tyyppinen vastakkaisten laudetojen ja niiden välisen yhtenäisen lauteen malli on ollut suosittu jo jonkin aikaa. Tämän ratkaisun puhtaana pidettävyys on vain useimmiten unohdettu. Pelkästään lattian siivoaminen on erittäin vaikeaa, ellei mahdollonta, jos ainoa vaihtoehto on lauteiden alla konttaaminen. Ja sauna, jonka lattiaa ja lattiakaivoa ei säännöllisesti siivota, ei ole pitkään hygieenisen hajuinen.

Katselin tänä vuonna messusaunoja varsin kriittisen linssin läpi. Minun on kuitenkin vaikea sulattaa sitä, että kalliissa uudisrakentamisessa tehdään järjestelmällisesti merkittäviä mokia. Mokia, joita pienellä suunnittelulla ja parin sadan euron lisärakennuskustannuksin voitaisiin välttää. Jos ajatellaan, että märkätilan suhteellinen kustannus on tuhansia euroja neliö, eli laskennallisesti ainakin kymppitonni per sauna ja käytännössä vielä enemmän, niin tässä kohtaa säästämässä ei ole mitään järkeä. Syyt lopputulokseen jäävät nyt arvailun varaan, voidaan vaan todeta, että parannettavaa jäi ja saunomismukavuutta voisi petrata. ♦

Juttu on luettavissa kokonaisuudessaan osoitteessa www.saunologia.fi/asuntomessut-2021-saunat/

Mitkä olivat Sauna from Finlandin suosikit?

Sauna from Finland valitsi omat suosikkinsa messukotien saunoista. Voittajiksi valittiin Joutselan (shou sugi ban -polttokäsittely paneeli), Pyörteen (vaihtoehtot puulauteille) ja Lohjan Saarennan saunat. TA-Asumisoikeuden yhteissauna Sahanpihan huippu sai kunniamaininnan.

Asuntomessujen ovet Hiidensalmessa ovat sulkeutuneet, mutta messukoteihin pääsee tutustumaan nyt virtuaalisilla Asuntomessuilla (löydät linkin Asuntomessujen nettisivuilta). Lisäksi syyskuun aikana näytettiin Huvila & Huussi Asuntomessuilla -erikoisjaksot Nelosella. Ne löytynevät jälkepäin Ruutu-palvelusta.

Lisätietoa www.asuntomessut.fi

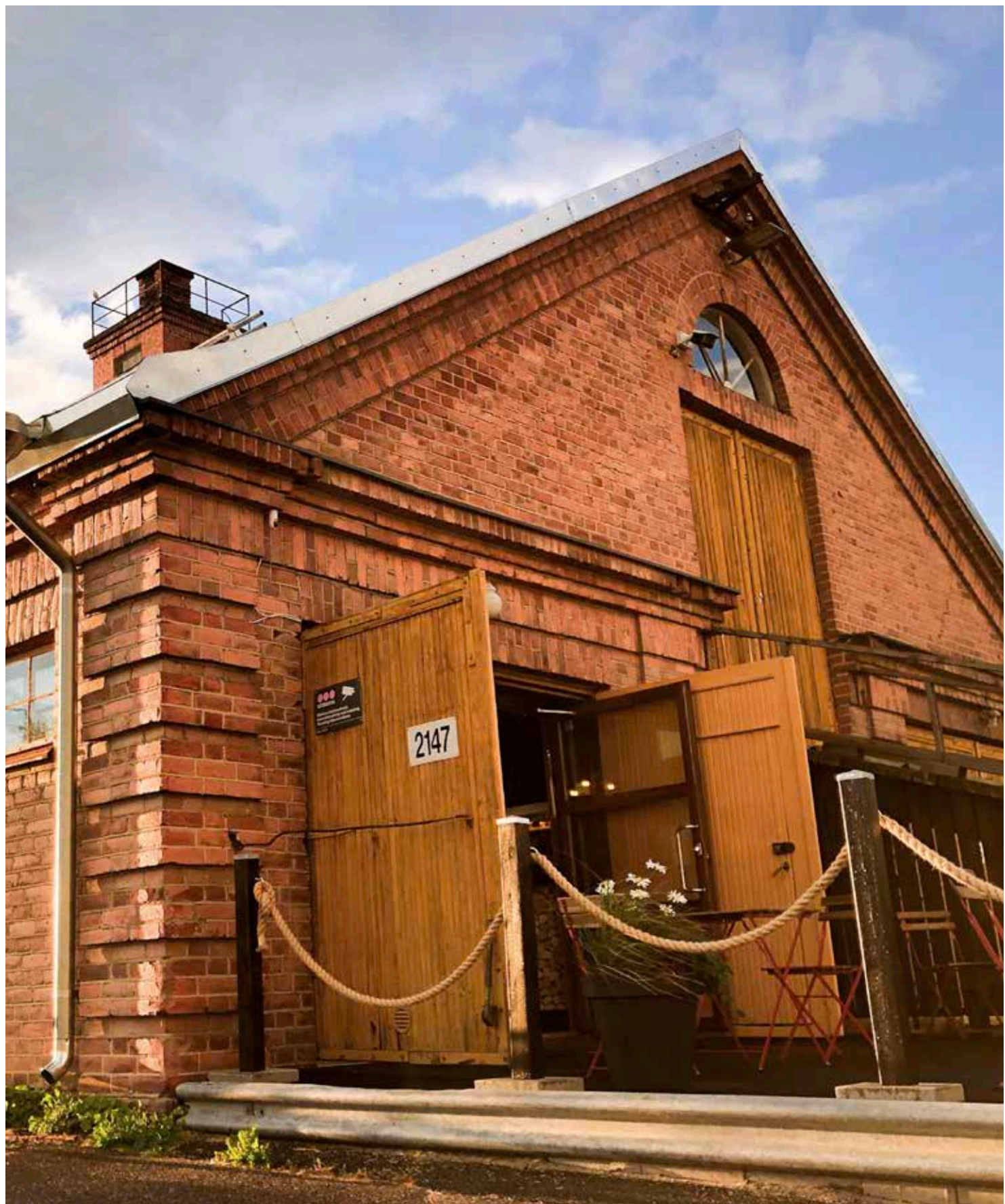

Niin se vaan on. Yksinkertaiset asiat ovat niitä kauneimpia. Kuten saunan jälkeinen tuokio suomalaista ruskaa ihailien, kahvia hörpäten ja Keski-rinkeliä haukaten.

VIE KIELEN, TUO HYMYN.

keski.com

Kankaan Sauna rakennettiin alunperin paperitehtaan hevostalliksi vuonna 1916.

Enemmän yhteisiä lauteita!

– Jyväskylässä on pula kaiken kansan saunoista, joihin on matala kynnyks tulla, sanovat Jyväskylän Perinnesaunoijat.

Teksti: Päivi Ketolainen
Kuvat: Päivi Ketolainen ja Kankaan Sauna

Jyväskylän Perinnesaunojen nimikkosaunalla puhaltelee vielä syksyinen tuuli, mutta saunaporukka odottaa jo jäätä Tuomiojärveen.

– Monet tulevat tänne saunaan nimenomaan avannon takia, koska kesäinen järvivesi on heille liian lämmintä, hymyilee yhdistyksen puheenjohtaja Markku Urpelainen.

Perinnesaunoijat korostavat, ettei heidän saunansa ole varsinaisesti kaiken kansan sauna. Saunaan pääsevät vain yhdistyksen jäsenet, joita on tällä hetkellä satakunta.

– Ensin on tehtävä jäsenhakemus, ja karsintaakin joudumme käyttämään, Urpelainen kertoo.

Perinnesaunojen sauna lämpiää nel-

jästi viikossa. Kolmena päivänä ovat vuorossa joko miehet tai naiset. Lauantaisin löylyihin pääsevät molemmat sukupuolet. Vapaaehtoisena saunamajurina toimii Tuure Helo.

Tiiviisti istuen saunaan mahtuu 12 henkeä. Yhdistys ei repeä kuitenkaan nykyistä suurempaan tarjontaan. Yhdistyksen jäsenet sanovatkin, että Jyväskylässä on suorastaan pula yleisistä saunoista. Varsinkin talvella avanto-saunoihin olisi tulijoita runsain mitoin.

Hevostallista saunaksi

Helpotusta saunantuskaan tuo Kankaan sauna, joka on yleinen sauna sanan varsinaisessa merkityksessä. Se löytyy läheltä Jyväskylän keskustaa, Kankaan paperitehtaan entisestä

porttirakennuksesta. Avantoa sieltä ei tosin löydy, mutta kylmävesiallas ajaa samaa asiaa.

Yrittäjä Petri Pietikäinen kertoo, että kaksi vuotta sitten valmistunut Kankaan sauna on hänen ideansa ja pitkäaikainen haaveensa. Hän on myös sen pitkälti omin käsin rakentanut.

– En pysty laskemaan tunteja, joita projektiin käytin, niin paljon niitä on. Kaikki muu on uusittu paitsi punatiiliset ulkoseinät, hän esittelee ulkoasutaan suojeltua rakennusta.

Pietikäinen haeskeli pitkään sopivaa saunapaikkaa. Kun Kankaan entisen tehdasalueen uudisrakentaminen käynnistyi ja teemaksi nousi yhteisöllisyys, selvisi myös, että tehtaan yli satavuotias hevostalli jäisi paikoilleen.

Mankolan sauna on Jyväskylän perinnesaunojen tukikohta. Vasemmalta Markku Urpelainen, Tuure Helo, Kari Laine, Tapio Kulmala ja Marjatta Lehtinen.

Kankaan "pikkusauna" tarjoaa kylpijälle napakat löylyt ja vastomisen mahdollisuuden.

Suuremmassa saunassa on tilaa 15 henkilölle.

Siinähan olisi mainio saunan paikka. Sauna, jos mikä, sopisi rakentamaan kaivattua yhteisöllisyyttä alueelle.

Tällä hetkellä sauna nököttää yksin keskellä hiekkakenttää, mutta ei kauaa.

– Pois purettujen tehdasrakennusten paikalle valmistuu asuintaloja ja puisto, joten saunamme jää sopivasti alueen ytimeen korttelisaunaksi.

Turvetta ja stressinpoistoa

Heidi Rinne ja Johanna Honkonen taputtelevat turvetta iholleen. He ovat tulleet turvesaunaan virkistymään.

– Tämä on stressinpoistoa parhaimmillaan, he nauravat posket mustina hampaat välkkyen.

Nyt ollaan Hakalan saunalla, joka sijaitsee Halssilan kaupunginosassa - tarkemmin sanottuna Nakertajan alueella. Saunaa ylläpitää Jyväskylän Yläkaupungin saunaseura.

– Saunaseura perustettiin vuonna 2017. Aluksi saunamme oli tarkoitus tulla Jyväskylän yläkaupungille yliopiston kupeeseen, joten siitä tuli seuralle nimikin, sanoo seuran puheenjohtaja Ari Rusanen.

Hanke kariutui kuitenkin lupien epäämiseen. Sitten, vuoden 2018 lopulla, löytyi Halssilan kaupunginosasta Jyväskylästä Hakalan sauna. Perusteellisen korjauksen jälkeen se avautui käyttöön 2019 alussa.

– Itse asiassa se oli toiminut samassa tarkoituksessa aina vuoteen 1991 asti, jolloin sen 41-vuotinen aiempi toimin-

ta päättyi saunojien puutteen takia.

Nyt sauna elää uutta kukoistusta. Hakalan saunaan pääsevät seuran jäsenet, ja jäsenmäärä lisääntyykin jatkuvasti. Saunan ohessa tarjolla on hyvinvointipalveluina vaikkapa saunajoogaa, kalevalaista jäsenkorjausta ja poreita.

Purtavaa saunan päälle

Saunan päälle kaivataan jotain juotavaa ja syötävää. Perinnesaunajat keittelevät saunakahvit ja Hakalan saunalla on tarjolla suuhunpantavaa niin ikään.

– Grillissä voi paistella makkaraa ja runsaampaa tarjoilua varten toimii yhteistyö catering-yrityksen kanssa, kertoo Ari Rusanen.

Kankaan saunalla, joka toimii yrityspieriaattein, saunan yhteydessä on moderni kahvila, johon mahtuu 40 henkeä. Tilaa voi jakaa myös osiin pienempiä tilaisuuksia varten.

– Jos resursseja riittäisi, tallin vintille olisi mahdollista rakentaa vielä lisätilojakin, kuvailee Petri Pietikäinen.

Saunoja Kankaalla on kaksi. Toinen niistä on iso seurustelusauna. Toinen on perinteikkäämpi tuulenkaatopuista seinänsä saanut urbaani hirsisauna, jossa saa hutkia vastalla huolet pois.

– Ajatus on ollut, että sauna on toisaalta moderni ja toisaalta perinteinen eikä liian hieno, kuvailee yrittäjä.

Kankaan saunakahvilassa on anniskeluoikeudet ja tarjolla on paikallisia

tuotteita. Pietikäinen uskoo, että konsepti toimii normaalioloissa.

– Heti saunamme alkajaisiksi vain tuli korona sotkemaan kuvioita.

Saunamaakunta rakentuu

Keski-Suomi on julistautunut maailman saunamaakunnaksi. Jyväskylän saunat ylläpitävät tavoitetta, että Keski-Suomesta tulisi käytännössäkin sellainen. Perinnesaunojien mielestä kirittävää kuitenkin on.

Vuosien ajan Jyväskylän satamaan on kaavailtu isoa saunahanketta hieman samaan tapaan kuin on Helsingin Löyly. Vihdoin hankkeesta on tulossa totta, ja sitä toteuttaa Osuuskauppa Keskimaa. Kolme eri saunaa käsittävä saunamaailma ravintoloihin ja muine palveluineen avautuu yleisölle Jyväskylän rannalle keväällä 2022. ❖

Lisätietoja:

www.perinnesaunajat.fi

www.kankaansauna.fi

www.ylakaupunginsauna.fi

Yleisessä saunassa on tunnelmaa

**Restonomiopiskelija
Anssi Savolainen tutki
saunan tunnelmatekijöitä.
– Jokaiselle ihmiselle
tunnelma muodostuu
eri tavalla.**

Teksti: Päivi Ketolainen
Kuva: Toivo Susi

Saunan lauteilla, tervan tuok-
sussa, syntyi restonomiopis-
kelija Anssi Savolaiselle
idea opintojensa lopputyön
aiheesta.

– Päätin tutkia, millainen tunnelma
saa ihmiset viihtymään yleisessä sau-
nassa. Tunnelmalla kun voidaan luoda
unohtumattomia hetkiä niin hyvässä
kuin pahassa.

Tutkimuskohteiksi löytyi kaksi
jyväskyläläistä saunaa. Ne olivat **Kan-
kaan sauna** ja Yläkaupungin sauna-
seuran ylläpitämä **Hakalan sauna**.
Savolainen pyysi saunojen asiakkaita
vastaamaan kyselyyn, jossa kysyttiin
sekä viihtyvyyttä tukevia että sitä hei-
kentäviä seikkoja.

Vastaajat kertoivat tutkijalle joko
miellyttävistä tai vähemmän miel-
lyttävistä saunakokemuksistaan.
Kokemukset saivat olla joko oikeasti
koettuja tai kuviteltuja.

Kyselyn tuloksista syntyi *Tunnelman
tekijät yleisessä saunassa - puheensorinaa
ja hiljaisuutta*.

Työn loppupäätelmät antavat yleis-
ten saunojen ylläpitäjille tärkeää infor-
maatiota siitä, millaisia asioita asiak-
kaat saunakokemuksissaan arvostavat.

– Tietoa he voivat käyttää hyödyksi
omassa saunaelämysten tunnelma-
muotoilun konseptissaan.

Sauna hivelee aisteja

Mistä hyvä saunatunnelma sitten
syntyy? Tutkijan mukaan tunnelmaan
vaikuttavat miljö, saunan toiminta-
käytännöt ja sosiaalinen näkökulma.

– Miljö pitää sisällään kaiken ais-
tein havaittavan. Miltä saunassa kuu-
lostaa, näyttää, tuoksuu ja tuntuu?

Toimintamalli kertoo puolestaan
siitä, miten käytännön asiat hoituvat
yleisellä saunalla. Eri saunoissa on toki
erilaisia käytänteitä ja siksi on hyvä,
jos toimintaohjeet ja opasteet ovat
selkeitä.

– Yllättävän tärkeänä pidettiin mah-
dollisuutta, että saunomisen välissä
pääsee ulkoilmaan vilvoittelemaan.

Jos saunavieras tuntee kaiken su-
juvan hyvin, on palvelussa onnistut-
tu. Vaikkapa niinkin pieni asia kuin
lukollinen kaappi saunomisen ajaksi
arvotavaroille luo turvallisuuden
tunnetta.

Kaikkein tärkeintä on kuitenkin
vuorovaikutus, ihmisten välinen kom-
munikointi.

– Kaikki lähtee asiakaspalvelusta.
Jos asiakas saa kohteliaista palvelua,
hän viihtyy.

On kuitenkin muistettava, että
tunnelma on aina henkilökohtainen
kokemus. Esimerkiksi joku haluaa olla
yleisessä saunassakin omine ajatuk-
sineen. Joku toinen kaipaa puolestaan
juttuseuraa.

Vanhaa ja pysyvää

Kyselyyn vastasi 67 henkilöä. Vas-
taajien mukaan hyvään tunnelmaan
vaikuttavat eniten juuri rauhallisuus-
den ja kiireettömyyden tunne, toisten
ihmisten läsnäolo ja aistitunteukset.

Seuranpidolla korostui olevan siis
kaksi puolta. Toisia ihmisiä toivotaan

saunaan mukaan, sillä ollaanhan ylei-
sessä saunassa.

– Mutta ei siis liikaa. Ahtaus ja me-
teli tuntuvat heikentävän saunakoke-
musta.

Löylyt ovat saunassa a ja o. Palaut-
teen mukaan kovia löylyjä näytetään
siedettävän paremmin kuin liian
mietoja.

Juomaa tulee olla tarjolla, talon puo-
lesta ainakin vettä. Saunaoluet kuulu-
vat vastanneiden mielestä asiaan, mut-
ta selkeä päihtyminen on häiritsevää.

Myös puhtaus on tärkeä tunnelma-
tekijä. Tahmainen suihkun lattia tai
likaiset saunan lauteet häiritsevät jopa
muuten hyvää kokemusta.

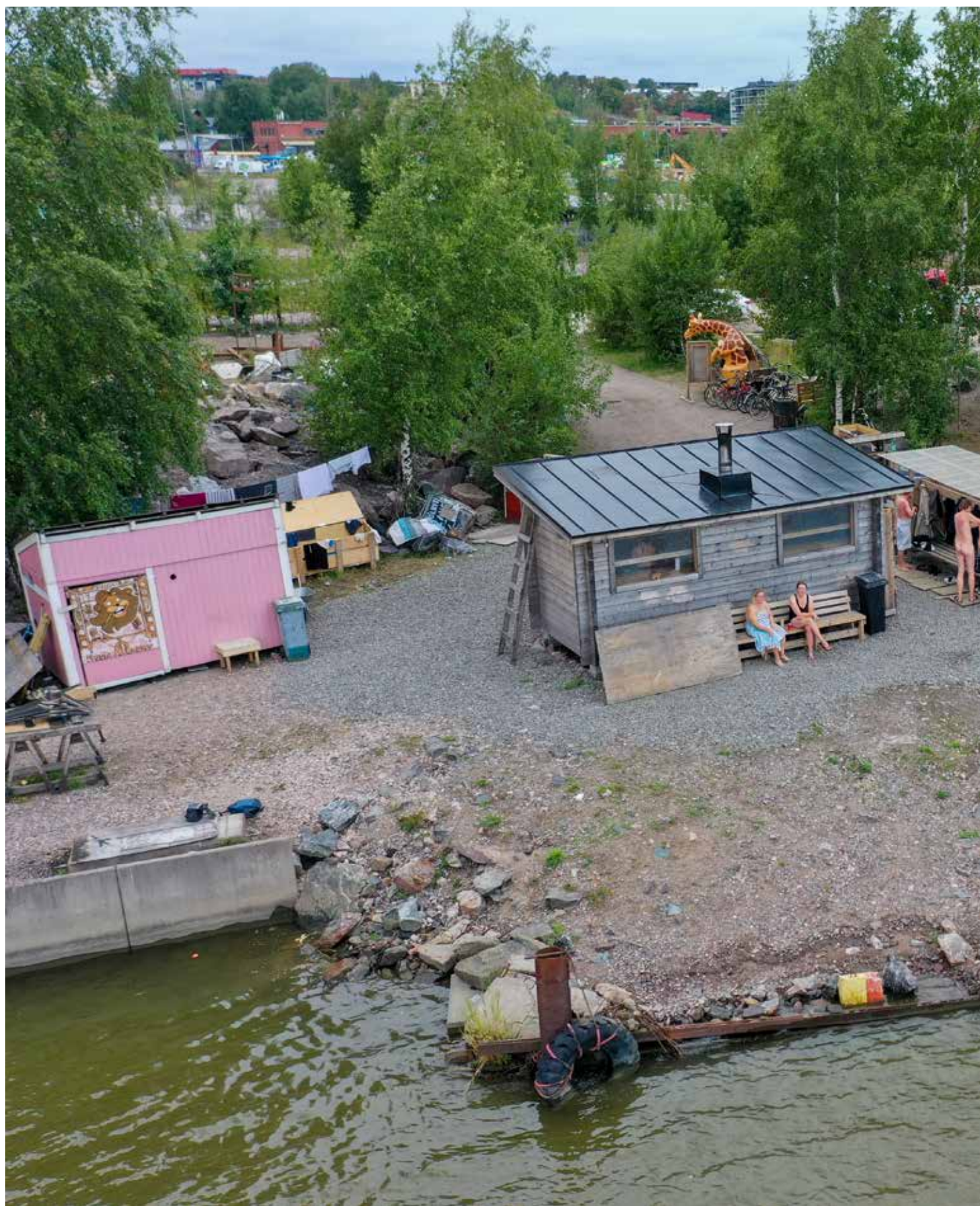
Entä sauna rakennuksena? Useim-
mille yleinen sauna edustaa jotain
vanhaa ja pysyvää, myös rakennuk-
sena.

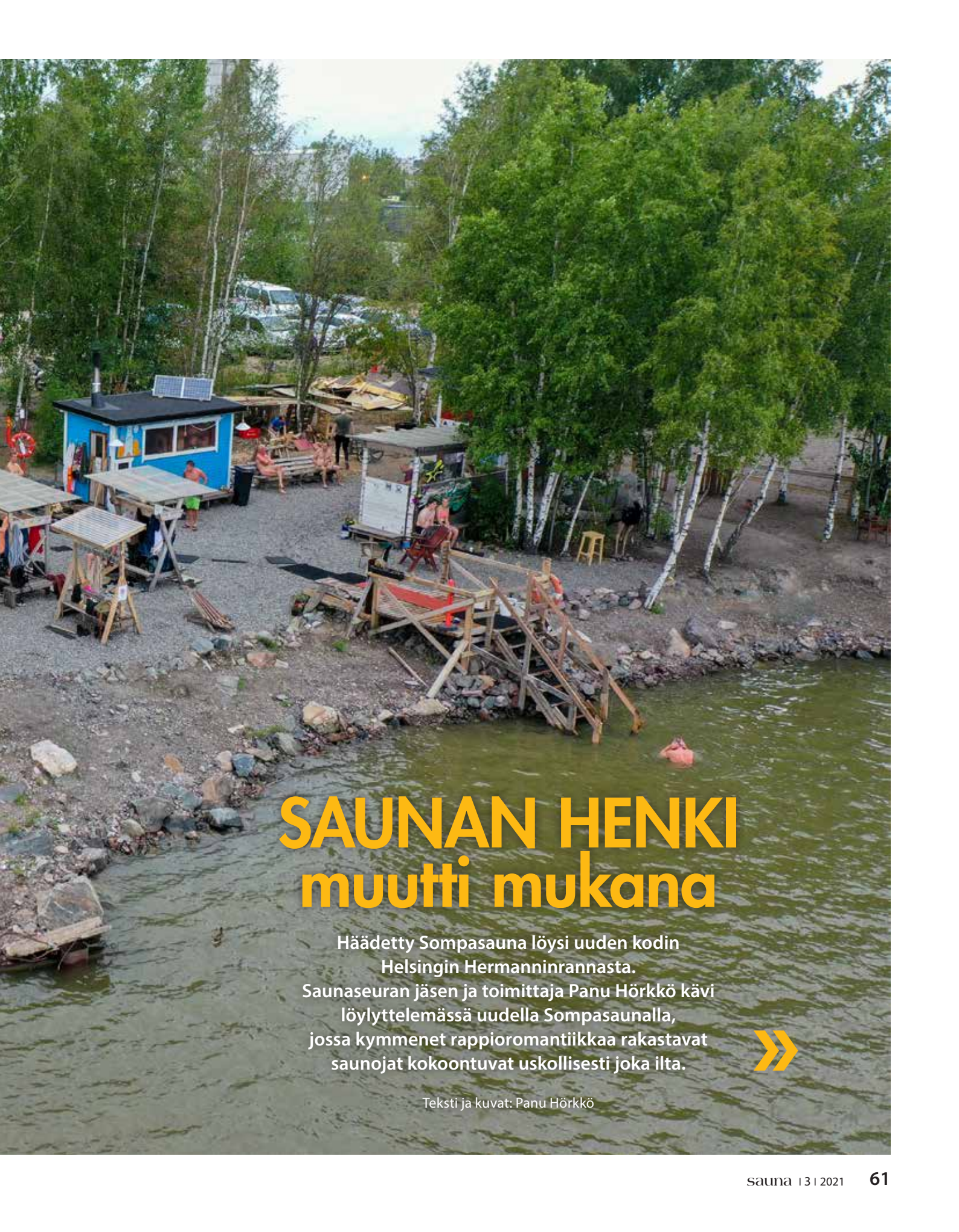
– Vaikka rakennus ei olisikaan oi-
keasti vanha, niin puun, tiilin ja kiven
käyttö rakennusmateriaalina antavat
tilalle perinteikkyyttä. Savun tuoksu
tuo aina tunnelmaa.

Yleisten saunojen vetovoimaa lisää-
vät tutkimuksenkin mukaan erilaiset
hyvinvointipalvelut.

Toisaalta enemmistö tulee yleiseen
saunaan edelleen vain saunomaan,
rentoutumaan ja tapaamaan tuttuja.

Savolainen sai opinnäytetyöhönsä
apurahan Suomen Saunaseuralta. ❖

SAUNAN HENKI muutti mukana

Häädetty Sompasauna löysi uuden kodin
Helsingin Hermanninrannasta.
Saunaseuran jäsen ja toimittaja Panu Hörkkö kävi
löylyttelemässä uudella Sompasaunalla,
jossa kymmenet rappioromantiikkaa rakastavat
saunojat kokoontuvat uskollisesti joka ilta.

Teksti ja kuvat: Panu Hörkkö

Sauna-aktiivi Matti Kinnunen on Sompasaunalla lähes joka päivä.

Uudelle Sompasaunalle rakennettiin talkoovoimin komea laituri, joka on kovassa käytössä saunojien toimesta.

Alaston espanjalainen hippityttö kirmaa ulos punaisesta pömpelistä, joka muistuttaa enemmän kesämökin puuvessaa kuin saunaa. Huomio kiinnittyy punaisiin silmiin ja alkoholilta haiskahtavaan hengitykseen, kun neito kipaisee kikattaen ohi kohti uimalaituria.

Vanavedessä pömpelistä astelee ulos virolainen raksajätkä seuranaan stadilainen kylänmies, joka kiroilee, kun on missannut päivän AA-kerhon. Hippitytön tavoin kaveruksilla ei ole yllään rihmankiertämää.

Läheisellä penkillä istuu kaksi hipsteriä huipputyylikkäissä parroissaan. Intensiivisen keskustelun lomassa herrat ottavat huikkaa arvokkaan näköisistä erikoisolutpulloista eivätkä noteeraa mitä ympärillä tapahtuu.

Uimalaiturilla on täysi tohina päällä, kun veteen on pakkautunut kymmenkunta innokasta saunojaa. Paikalle astelee intialaisen gurun näköinen mies. Hengellisen johtajan kaksoisolento vetää syvään henkeä ennen kuin hyppää ”mahaplätsillä” porukan sekaan.

Koivikon siimeksessä

Nyt ollaan uudella Sompasaunalla, joka sai hiljattain Helsingin kaupungilta hädän Sompasaaren eteläkärjestä, koska paikalle rakennetaan asuintaloja. Kansainvälistäkin huomiota saaneelle kulttuurisaunalle löytyi uusi koti Hermanninrannasta.

– Olemme kotiutuneet tänne erittäin hyvin, sillä tämä on tosi mahtava paikka, Sompasaunan hallituksen jäsen **Matti Kinnunen** sanoo.

– Sompasaassa ongelmana oli autot, jotka pörräsivät saunan läheisyydessä. Täällä saa saunaa rauhassa, koska tämä sijaitsee suojaisessa paikassa koivikon siimeksessä.

Uudella Sompasaunalla on vanhat periaatteet voimassa. Saunomaan voi kuka tahansa tulla ja mihin vuorokauden aikaan vain – vieläpä täysin ilmaiseksi.

– Meillä ei tunneta talkoo-termiä, mutta tietynlainen yhteisöllisyys on toivottavaa. Kuka tahansa voi tehdä saunapuita tai tuoda

Uudella Sompasaunalla on vanhat periaatteet voimassa.
Saunomaan voi kuka tahansa tulla ja mihin vuorokauden
aikaan vain – vieläpä täysin ilmaiseksi.

Persoonallisissa saunarakennuksissa on hauskoja yksityiskohtia, kuten katutaiteilijoiden loihtimia seinämaalauksia.

Sompasaunan edustalta aukeaa upeat merimaisemat.

Sompasaunalla vallitsee voimakas yhteisöllisyys. Saunojat muun muassa tekevät halot yhteisvoimin.

Sompasaunan vakiokasvo Eero on käynyt saunomassa myös Suomen saunaseuran saunatalolla. -Nämä ovat kuin kaksi ääripäätä, Eero vertaa saunoja keskenään.

löylyvettä mukanaan. Jos joku ei niin toimi, niin emme me sano, että seuraavalla kerralla sitten täytyy.

Linnakundit riehaantuvat

Kinnusen mukaan olisi suotavaa, että uuden Sompasaunan ympäristö pysyisi rauhallisempana kuin Sompasaarella.

– Musiikin soittaminen mukana kannettavista ämyreistä on nykyään kielletty. Pianoa tosin voi soittaa ja laulaa saa.

– Myös nautiskelu on yhä sallittua, mutta alkoholin liikakäyttö on onneksi vähentynyt. Täällä voi yhä ihan hyvin ottaa kaljatölkin mukaan löylyhuoneeseen.

Kaupungin kanssa on myös sovittu, ettei rannoille sytytettäisi nuotioita. Kinnusen päättäjien käydä haastattelun lomassa hätistelemässä matkoihinsa kolmea entistä linnakundia, jotka ovat pystyttäneet rannalle meluisan leirin.

Kinnusen visiitti leirissä ei ole päihtyneiden miesten mieleen, sillä yksi alkaa huutamaan kuin hullu. Seuraavaksi toinen miehistä pinkaisee saunojen keskelle ja ryhtyy latelemaan uhkauksia.

– Te olette vain lihaklönttejä, joilla on pulssi, humalainen horisee hölmistyneiden saunojen katsellessa häntä hiiren hiljaa.

Kannabis tuoksuu

Saunarauha rikkoutuu harmillisesti, mutta tilanne rauhoittuu yhtä nopeasti kuin alkoi. Häiriköt tajuavat poistua takavasemmalle, ennen kuin joku soittaa poliisit.

– Tuollaisiin tyyppeihin täytyy suhtautua neutraalisti. Itse ei saa muuttua aggressiiviseksi tai sitten tulee harmia. Täällä on yleensä todella vähän häiriötilanteita. Tämä oli poikkeustilanne, Kinnunen sanoo tyyneästi ilmeenkään värähtämättä.

Illan hämärtyessä joku alkaa pimputtamaan pihalla tönöttävää akustista pianovanhusta. Läheiselle rannalle syttyy kaupungin toivomuksista huolimatta nuotio. Ilmassa leijuu kannabiksen tuoksu.

Saunojen pesät täyttyvät haloista yhä uudestaan ja uudestaan. Ihmiset nauravat ja nauttivat. Hurmaavan huoleton tunnelma tiivistyy entisestään, kun aurinko laskee taivaanrannan taa.

Vaikka takanani on harvinaisen tapahtumarikas päivä, niin käynti uudella Sompasaunalla jättää kuitenkin hyvän fiiliksen. Helsingin kulttuuritekonakin palkittu paikka on onnistunut pitämään kiinni tinkimättömästä luonteestaan.

Ja mikä tärkeintä: saunan henki selvästi mahtui muuttokuorman kyytiin. ❖

Kiinteistöpäätäjä huomio!

Toteutamme sähköautojen latausjärjestelmät

- Talo- ja kiinteistöyhtiöt
- Yritykset
- Pientalot

Kysy lisää, me autamme!
www.terawatt.fi

teraWATT

Tutustu
lisää

Huolehdimme. Isännöinnistä ja vuokravälityksestä.

**PYYDÄ
MEILTÄ
TARJOUS!**

Osakkaille ja asukkaille

Paikallisesti, kahdeksan toimipistettä

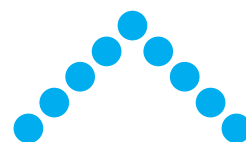
Noin 250 ammattilaista

Jo 42 vuoden kokemuksella

Yksi konserni, josta saat kaiken tarvittavan!

Lue lisää: kiinteistotahkola.fi

KIINTEISTÖTAHKOLA

Mukava KIMONO saunaan ja kotiin

■ Terhenin Utu-kimono on ihana sujauttaa ylle saunan jälkeen. Kevyestä kankaasta ommeltu, kauniisti laskeutuva takki sopii myös kotiasuksi. Kimono on valmistettu Suomessa.

Värit: Ruususavi ja Tuhka.

Koot: S/M ja M/L.

Hinta 199 €.

Lisätiedot

www.terhen.fi/kauppa

Tunnusta väriä myös saunassa

■ Joskus hiki virtaa jääkiekkokatsomoissa melkein kuin saunan lauteilla. Urheilun ystävien suosikkituote lölyihin on tietenkin lölymittari oman joukkueen logolla. Hyvä vinkki vaikkapa isänpäivälahjaksi! Eri joukkueiden kannatustuotteista löytyy myös pyyhkeitä, kylpytakkeja, löylykautoja ja saunasettejä – onpa muutamalla Liiga-joukkueella tarjolla faneilleen jopa kiuas joukkueen logolla! Lölymittareita ja muita tuotteita on saatavilla joukkueiden omista fanituotekaupoista.

Tyylikäs saunan etäohjauskeskus

■ Nyt myös Iki-Kiuas on tuonut markkinoille saunan ohjauskeskuksen Wi-Fi etäohjauksella. UKU Glass Black ohjauspaneelin avulla saunan lämmittäminen on helppoa ja kätevää. Ohjauskeskus toimii etänä joko ohjauspaneelin tai matkapuhelinsovelluksen avulla. Ohjauspaneelin tyylikäs musta lasinäyttö sopii saunaan kuin saunaan.

Hinta: 695 €.

Lisätiedot:

www.ikikiuas.fi/ohjauskeskukset/

Juup. Original®

-kiuas on
kotimaista käsityötä

■ Tehokas ja helppokäyttöinen Juup Original® -kiuas on nopea lämmittäjä ja se käyttää vähemmän puuta kuin perinteiset puulämmitteiset kiukaat. Kiukaan kivet ovat suoraan tulipesän yläpuolella, joten ne lämpenevät nopeasti. Kiuas lämpenee noin 10-15 minuutissa ja tutkimusten mukaan se myös tuottaa vähemmän hiilimonoksidipäästöjä.

Lisätietoja kiukaasta ja hinnoista löydät sivulta www.juup.fi

SAUNAJUOMAT suoraan lauteesta

■ S-Bar™ on kotimainen keksintö, joka tuo veikeätä luksusta saunaan. S-Bar™ on cooleri, joka voidaan integroida lauteisiin. Kylmäsäilytystilasta voi nostaa kylmää virvoketta kätevästi suoraan saunaan. Cooleriin mahtuu 6 tai 12 juomatölkkiä.

Hinta alk. 289 €.

Lisätiedot www.sbar.fi/kauppa/

SAUNASÄKKI tukee ja somistaa

■ Kesän asuntomessujen useissa saunoissa nähtiin sisustuselementtinä saunasäkkejä. Höyry Löylyn saunasäkki on valmistettu kauniista pellavasta. Materiaalina pellava sopii hyvin saunaan, sillä se ei kuumene ja hengittää hyvin. Kosteutta kestäväällä rouheella täytetty säkki muotoutuu hyvin saunojan selän alle.

Saatavilla 8 erilaista väri vaihtoehtoa.
Pestävä.
Koko: halkaisija 36 cm ja korkeus 52 cm.
Hinta: 42,90 €

Tilaa www.saunatuote.fi

■ Tämän palstan tekstit perustuvat toimitukselle lähetettyihin aineistoihin, eivätkä omakohtaisiin kokemuksiin.

A close-up, warm-toned photograph of a person's arm and hand pouring water from a wooden ladle into a metal bucket. The bucket is filled with dark, glowing hot stones. The background is blurred, showing a person sitting on a wooden bench in a sauna. The lighting is soft and golden, creating a cozy atmosphere.

Vältä vahinkoja

Tapaturmia voi sattua missä vain,
mutta saunassa joidenkin vahinkojen vaara
on erityisen suuri.

Moni saunatapaturma voitaisiin
välttää vähäisin varotoimin.

Teksti: Lasse Viinikka
Kuva: Eetu Ahanen

Näin voit välttää saunatapaturmia

- Sauno vain selvin päin, äläkä jätä humalaista saunaan yksin.
- Suojaa kiuas niin, ettei siihen pääse horjahtamaan tai sen päälle putoamaan.
- Lämmitä saunavesi vain selvästi alle kuusikymmenasteiseksi.
- Anna puiden palaa loppuun saakka ja tuuleta sauna hyvin.
- Sääda sähkökiukaan lämmitys katkeamaan noin 20 minuuttin kuluttua siitä, kun aloitat löylynoton. Jos saunotkin pidempään, voit vääntää lisää aikaa.
- Vähennä löylynottoa, jos saunoessa tulee paha olo tai muita oireita. Jos ne toistuvat, mene lääkäriin.
- Käytä löylyn heittoon mahdollisimman puhdasta vettä.
- Opettele palovammojen ensihoito niin hyvin, että pystyt toimimaan oikein hätäantyneenäkin.

» **V**aromaton saunoja saa helposti palovamman. Kuopion yliopistollisen sairaalan palovammakeskuksessa hoidetuista potilaista joka neljäs oli saanut vammansa saunassa. Suurin piirtein samanlaisia lukuja on raportoitu muistakin sairaaloista. Melkein puolet itsensä polttaneista saunojista on ollut humalassa. Viitisentoista prosenttia kuopiolaisista palovammapotilaista oli alle 10-vuotiaita.

Kun Kuopion luvut suhteutetaan koko maan väestöön, paljastuu, että keskimäärin yksi saunoja saa sairaalahoitoa vaativan palovamman joka päivä. Tarkastelukulmasta riippuu, pitääkö sitä paljon vai vähän. Se, että neljännes sairaaloidemme palovammojen hoitopaikoista joudutaan pitämään yllä saunatapaturmia varten,

vaikuttaa tietysti paljon. Toisaalta, sairaalaan vievä vamma syntyy karkeasti laskien kuitenkin vain noin joka miljoonas saunakerta.

Kosketus kiukaaseen aiheutti vammoista noin puolet. Puutteellisesti suojattuun kiukaaseen voi horjahtaa tai sen päälle jopa pudota. Vahinkoja voi tapahtua myös lämmittämisen aikana. Kiuasvammot ovat usein syviä, kaikki ihon kerrokset lävistäviä.

Kuuma vesi aiheutti vammoista noin kolmanneksen. Vettä voi roiskahtaa iholle ja kätensä voi työntää pataan. Kuumaa vettä on vahingossa kaadetutkin lapsen päälle. Veden aiheuttama vaara lisääntyy jyrkästi lämpötilan noustessa. Kuusikymmenasteinen vesi aiheuttaa aikuiselle syvän palovamman viidessä sekunnissa, mutta seitsemänkymmenasteinen jo noin sekunnissa.

Hiukan vajaa kymmenen prosenttia palovammoista johtui liian pitkstä oleskelusta löylyssä. Niiden syntyä edeltää yleensä saunojan toimintakyvyn menetys tavallisimmin liian viinan vuoksi. Hyvin vakavan vamman saamiseen saattaa riittää puoli tuntia 80-90 asteisessa saunassa. Saunailman aiheuttamat palovammat voivat näyttää tuoreina vähäisiltä, mutta kehittyä muutamassa päivässä koko ihon lävistäviksi ja ihonalaisia kuolioita aiheuttaviksi. Hoidoiksi saatetaan tarvita toistuvia suuria leikkauksia, joskus jopa amputaatioita.

Harvinaisempia palovammojen syitä olivat esimerkiksi suora kosketus liekkiin ja vesihöyry.

Kuumen aiheuttama pyörtyminen

Saunan lämpö laajentaa verisuonia, verenpaine laskee ja verta pakkautuu

***Luotettava kotipalvelu
sinulle ja läheisellesi.***

MEILTÄ SAAT KAIKKI KOTIPALVELUT

Kodin hoito ja ylläpito, kotisairaanhoido, omaishoitajan sijaisuus, muistisairaanhoido ja kaikki muu henkilökohtaisen avustajan säännöllinen huolenpito.

Kotitalousvähennys jopa 60% (2022) ja palvelusetelit.

HoivaNova
Soita ja pyydä tarjous:
050 466 4004 Minna Levo
050 466 4373 Toimisto
info@hoivanova.fi hoivanova.fi

alaraajoihin. Etenkin, jos verenkiertoelimistö ei ole täysin terve, saattaa seurauksena olla tajunnan menetykseen johtava aivoverenkierron vähentyminen. Saunassa vaara on suurimmillaan hiukan lauteilta nousun jälkeen.

Ongelma lisääntyy iän myötä. Kolmannes yli 70-vuotiaista kärsii haitallisesta asentoon liittyvästä verenpaineen laskusta.

Makuuasennossa aivot alkavat taas saada verta riittävästi ja saunoja virkoaa joidenkin minuuttien kuluessa. Nurin mennessään voi kuitenkin saada haavoja, luunmurtumia tai jopa aivovamman. Pahaa jälkeä on tullut, kun saunojaparka on kaatunut kasvoilleen kiuaskivien päälle.

Saunomiseen liittyvän verenpaineen laskuun ei ole muuta hoitoa kuin vaaratilanteen välttäminen eli löylynoton vähentäminen. Jos sinun on

löylystä lähdeyttäsi paha olo, muutoksia näkökentässä, huojuuttaa tai polvet notkahtelevat, käy heti istumaan tai mieluummin pitkällesi vaikka lattialle. Ja ota seuraavalla kerralla kevyemmät löylyt. (ks. tarkemmin Sauna 1:26-27, 2020)

Myrkytykset

Hyvin myrkyllistä hiilimonoksidia eli häkää muodostuu puun palaessa epätäydellisesti. Häkää voi olla myös huonosti lämmitetyn ja tuuletetun saunan ilmassa. Häkälöylyt eivät vaaraa poista. Suomen noin sadasta vuosittaisesta häkämyrkytyskuolemasta kuitenkin yleensä vain yksi sattuu saunassa. Lievemmät myrkytykset lienevät paljon yleisempiä. Häkämyrkytyksen oireita ovat päänsärky, huimaus, oksentelu, korvien soiminen, näköhäiriöt, heikotus ja levottomuus.

Saunojien lisäksi vaarassa voivat olla savusaunan lämmittäjät.

Löylyn heittäminen sinileviä sisältävällä vedellä saattaa altistaa myös myrkytykselle, koska kiukaalta ilmaan haihtuneet levämyrkyt imeytyvät tehokkaasti hengityksen kautta.

Kirjoittaja on lääkäri ja Suomen Saunaseuran kunnianpuheenjohtaja.

Hankasuontie 5, 00390 Helsinki
09 6150 0315, 040 7410 042

www.lainas.fi

PUHDASTA ILOA
KOHTA 70 VUODEN AJAN

ETT RENT NÖJE
I SNART 70 ÅR

**LAADUKKAITA SIIVOUS-
JA PESULAPALVELUJA**

Tavoitat meitä
palvelunumerosta:

☎ 019 264 6600

www.cleankalle.fi

HELSINKI | KIRKKONUMMI | RAASEPORI | HANKO

SAUNAVISA

sopii tehtäväksi ennen saunaa, saunan jälkeen tai milloin vain.
Joka kysymykseen on vaihtoehtoja, joista yksi on oikea.
Oikeat vastaukset löytyvät samalta sivulta.

1. Suomessa oli Tilasto-keskuksen arvion mukaan vuoden 2020 lopussa

- a) Noin 2,3 miljoonaa saunaa
- b) Noin 3,6 miljoonaa saunaa
- c) Alle 1,5 miljoonaa saunaa

2. Vuonna 2008 ilmestyi suomalainen elokuva nimeltä Sauna. Sen ohjasi AJ Annila ja pääosissa nähtiin Ville Virtanen ja Tommi Eronen. Mikä oli elokuvan lajityyppi?

- a) Draama
- b) Kauhuhu
- c) Komedia

3. Suomen Saunaseura ry perustettiin marraskuun 16. päivänä vuonna 1937. Millä nimellä?

- a) Suomen Saunaseura ry
- b) Saunamiehet ry
- c) Suomalaisen saunan ystävät

4. Varhaisimmat suomalaiset saunat pronssikaudella (1500-900 eaa.) olivat

- a) Maasaunoja
- b) Riihisaunoja
- c) Eräsaunoja

5. Ensimmäiset savupiiput ilmestyivät mallasaunoihin Länsi-Suomessa. Mutta milloin?

- a) 1400-luvun lopulla
- b) 1500-luvun lopulla
- c) 1600-luvun lopulla

6. Suomalaisen saunan päivää vietetään

- a) 11. kesäkuuta
- b) Kesäkuun toisena lauantaina
- c) Juhannuspäivänä

7. Sauna, siellä krampit laukeaa. Se on sauna, sielun solmut aukeaa. Lauloi kuka?

- a) Solistiyhtye Suomi
- b) Danny
- c) Martti Servo ja Napander

8. Missä sijaitsee Ispoisten sauna?

- a) Tampere
- b) Turku
- c) Kuopio

9. Kuka suomalainen päämies saunoi aina lauantaisin klo 17 aikaan?

- a) C.G.E. Mannerheim
- b) Juho Kusti Paasikivi
- c) Urho Kaleva Kekkonen

10. Ihmisestä erittyy yhdellä saunareissulla hikeä keskimäärin

- a) 0,2-05 litraa
- b) 0,5-1 litraa
- c) 1,5-2 litraa

JOKERIT

1 Milloin ja missä valmistettiin ensimmäinen sähkökiuas?

2 Missä sijaitsee löylyhuone, jossa on samanaikaisesti kertalämmitteinen ja jatkuvalämmitteinen kiuas?

3 Missä sijaitsee maailman suurin puulämmitteinen sauna?

4 Milloin sana lauteinen otettiin käyttöön Suomen Saunaseuralla? Ja mitä se tarkoittaa?

VASTAUKSET:

- 1. a
- 2. b
- 3. c
- 4. a
- 5. c
- 6. b
- 7. c
- 8. b
- 9. c
- 10. b

1. Maailman ensimmäisen tehdasvalmisteen sähkökiukaan valmisti vuonna 1938 Oy Metalliteos Kiuas (nykyiseltä nimeiltään Metos Oy Ab) ja asennettiin SOK:n Vaasan konttorin saunaan. Tekniiikka saunaan otettiin pienestä 6 kW:n tehosesta ammatti-keittöliedestä. 2. Veittijärven yleisessä saunassa Ylöjärvellä. 3. Suomenlinnassa Merisotakoulun saunatalossa. Se valmistui vuonna 1904. Sen pinta-ala on 65m² ja kuutioita on yli 300. 4. Se tarkoittaa istuinalustaa eli peltiä ja se otettiin käyttöön vuonna 1992. Sauna-lehti järjesti nimikilpailun, johon tuli 110 ehdotusta, mm. sana pyllero oli tarjolla.

Seuraavassa numerossa juhlimme 75-vuotiaasta Sauna-lehteä!

Ilmoittaja, tule juhlimaan kanssamme ja varmista paikkasi juhla-lehden sivuilla. Juhlalehtemme jaetaan yli 4000 kotiin ja sitä luetaan, kuten aina, suurella mielenkiinnolla. Lukijakuntamme muodostuu Suomen Saunaseuran jäsenistä sekä muista saunomisesta ja hyvinvoinnista kiinnostuneista laatulukijoista.

Tutustu mediakorttimme lehden verkkosivuilla www.sauna.fi/sauna-lehti ja tee ilmoitusvaraus heti tai viimeistään 10.11.

Savusaunassa syntynyt

Mistä lapset tulevat?
Ne haetaan savusaunan lauteiden alta.
Miten ne sinne joutuvat?
Haikara tuo ne sinne.

Näin minulle pienenä kerrottiin.

Sylvi-tätini oli kirjoittanut päiväkirjaansa, että ”tänään 13.06.1945 Untolle ja Annille syntyi poikalapsi kello 12.45. Synnytys tapahtui savusaunassa ja buabona eli lapsen päästäjänä oli Iida Muttonen”.

Savusauna oli tietysti ensin lämmitetty, jotta se olisi mahdollisimman steriili paikka synnytykselle.

Seuraava tärkeä muistoni savusaunasta on 1950-luvulta. Muutimme Värtsilästä rintamamiestilalle Tohmajärven Sikosuolle vuonna 1951. Ensimmäiseksi rakennettiin hirsisauna, jossa asuimme ensin. Sitten rakennettiin navetta ja viimeiseksi uusi rintamamiestalo.

Väliaikaiseksi saunaksi rakennettiin maapenkkaan savusauna. Siinä saunottiin viitisen vuotta, mutta sitten siitä tehtiin kylän yhteinen joulukinkkujen palvaamo.

Ensimmäisestä asumuksestamme tehtiin pönttökuuas-sauna. Monet yöt olen lapsena veljeni kanssa viettänyt palvauksen valvojana. Lämpö oli pidettävä sopivan kuumana, jotta lihat kypsyivät meheviksi. Välillä lisättiin puuta uunipesään ja välillä pannaan saunan ovi raolleen lämmön tasaamiseksi.

Rasvaa tippui saunan kattoon ripustetuista kinkuista alle asetetulle uunipellille.

Pari kesää sitten vuokrasimme rantamökin Hirvensalmelta. Siinä oli rannassa savusauna. Omistaja lämmitti sen meille valmiiksi. Siinä oli mukava saunoa ja muistella nostalgisia, menneitä saunakoemuksia. ❖

Savusauna oli tietysti ensin
lämmitetty, jotta se olisi
mahdollisimman steriili paikka
synnytykselle.

Mauri Muttonen

Kirjoittaja on savusaunassa syntynyt, nykyään eläkkeellä oleva entinen YLE:n radiotoimittaja.

Muutamme tiedon taidoksi ja toiminnaksi.

Kiinkon ratkaisukeskeiset ajankohtaiskoulutukset sekä tutkinto- ja pätevyyskoulutukset ovat alan huippua. Tarjontaamme ohjaa vahvasti työelämälähtöisyys ja kouluttajamme edustavat alan parasta asiantuntemusta.

Kiinko on kiinteistö- ja rakennusalan johtava kouluttaja. Järjestämme vuosittain yli 130 julkista ja yrityskohtaista tutkinto-, ajankohtaiskoulutus- ja valmennustilaisuutta, joihin osallistuu yhteensä yli 6 000 henkilöä. Olemme kouluttaneet alaa vuodesta 1978, lähes 40 vuotta.

Tutustu koulutuksiimme www.kiinko.fi

SUOMEN SAUNASEURA
FINSKA BASTUSÄLLSKAPET
THE FINNISH SAUNA SOCIETY

Yhteystiedot

Suomen Saunaseura ry
Vaskiniementie 10
00200 Helsinki
www.sauna.fi

Toiminnanjohtaja
Janne Koskenniemi
janne.koskenniemi@sauna.fi
050 371 8178
(puhelinaika ti-to klo 10–13)

Kahvio / kassa
050 372 4167 (saunojen aukioloaikana)
Kahvilapäällikkö Mervi Iivonen
mervi.iivonen@sauna.fi

Lämmittäjämasteri / kiinteistöhuolto
Ari-Pekka Paavola
lammittaja@sauna.fi
050 372 7648

Sauna-lehti
lehti@sauna.fi
päätoimittaja Karoliina Saarnikko
karoliina.saarnikko@sauna.fi

Saunaseuran johtokunta 2021

Hannu Saintula, pj
Sauna-lehden toimitusneuvoston pj
hannu.saintula@pp.inet.fi, 050 559 9557
Tiina Kaskiari, varapj
tiina.kaskiari@rakennusteollisuus.fi, 050 466 0297
Heikki Hirvonen
tutkimus- ja kulttuuritoimikunnan pj
heikki.hirvonen@outlook.com, 040 549 7853
Antti Hermunen
antti@hermunen.fi, 040 550 4376
Hannu Laine
tietojärjestelmäryhmän pj
hannu@hannulaine.com, 045 118 5255
Raine Laurikainen
laurikainenraine@gmail.com, 050 041 7215
Raine Luomanen
raine.luomanen@raineluomanen.fi, 040 774 0021
Risto Pitkänen
kunnossapitotoimikunnan pj
risto.pitkanen@sauna.fi, 040 7590 825
Ritva Ohmeroluoma
taloustoimikunnan pj
ritvaohmeroluoma@gmail.com, 040 010 9021
Antti Säiläkivi
antti.sailakivi@hpp.fi, 0400 241 114
Helena Tammi
helena.tammi@gmail.com 050 387 6229

Saunojen aukioloajat

Ajankohtaiset aukioloajat löytyvät Saunaseuran kotisivuilta ja uutiskirjeestä. Tarvittaessa voit myös soittaa toiminnanjohtajalle puhelinaikoina ti-to klo 10–13.

Lokakuussa:
Maanantaista lauantaihin klo 13–21
Naiset saunovat maanantaisin ja torstaisin
Miehet saunovat tiistaisin, keskiviikkoisin ja perjantaisin

Marraskuusta eteenpäin:
Maanantaista lauantaihin klo 12–21
Naiset saunovat maanantaisin ja torstaisin
Miehet saunovat tiistaisin, keskiviikkoisin ja perjantaisin

Suomen Saunaseura seuraa Aluehallintoviraston rajoitussuosituksia ja tiedottaa mahdollisista muutoksista kotivisuillaan www.sauna.fi

Seuraa Sauna-lehteä sosiaalisessa mediassa:

@saunalehti

@sauna_lehti

. AUA1

Posti Green

Mercedes-Benz C-sarja 180 A Business kokonaishinta alk. 43 957,64 € (sis. alv:n, arvioidun autoveron ja toim.kulut 600 €). Vapaa autoetu 820 €/kk, käyttöetu 655 €/kk. CO₂-päästöt uusi mittaustapa - WLTP 146 g/km, EU-keskikulutus 6,4 l/100 km. **Mercedes-Benz C-sarja 180 T A Business** kokonaishinta alk. 45 919,55 € (sis. alv:n, arvioidun autoveron ja toim.kulut 600 €). Vapaa autoetu 850 €/kk, käyttöetu 685 €/kk. CO₂-päästöt uusi mittaustapa - WLTP 150 g/km, EU-keskikulutus 6,6 l/100 km. Huolenpitosopimus 3 vuodeksi kiinteällä kk-maksulla alk. 34 €/kk. Ajotietokoneen kieli: suomi. Kuvan autot lisävarustein.

UUSI C-SARJA ON TÄÄLLÄ. TERVETULO A MUKAVUUSALUEELLESII.

Viidennen sukupolven C-sarjan sedan ja farmari ovat nyt myynnissä. Kyseessä on auto, joka mullistaa käsityksiä luokkansa turvallisuudesta ja mukavuudesta. Esimerkiksi ohjaamo noudattelee uudesta S-sarjasta tuttua yllälistä tyyliä ja vahvan vakiovarustelun lisäksi tarjolla on erilaisia innovatiivisia ratkaisuja MBUX-käyttöliittymän lisätystä todellisuudesta nelipyöräohjaukseen. Kaikki mallit ovat kevythybridejä tai lokakuussa myyntiin tulevia ladattavia hybridejä. Niiden toimintamatka pelkällä sähköllä on ennakkotietojen mukaan jopa 100 km, mikä riittää helposti useimpien päivittäisiin arkiajoihin.

Katso lisää [mercedes-benz.fi/C-sarja](https://www.mercedes-benz.fi/C-sarja)

Mercedes-Benz C 180 A Business

Alk. 43 958 €

Mercedes-Benz C 180 T A Business

Alk. 45 920 €

LADATTAVIEN HYBRIDIEN HINNAT LÖYDÄT VERKKOSIVUILTAMME.

Malleissa vakiovarusteina mm.

- Medianäyttö 11,9"
- Oppiva, puheohjattava MBUX-käyttöliittymä
- LED High Performance -ajovalot
- Pysäköintipaketti, sis. peruutuskameran, pysäköintitutkat edessä ja takana
- Avantgarde -sisätilan ja -ulkopuolen paketti
- Etuistuinten mukavuuspaketti
- Farmarissa Easy Pack -takaluukku
- Peilipaketti

Uusi C-sarja

